

Magyar sajtójogi szabályok 1945–1948

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 200. M.E. számú rendelete a zsidótörvények és rendeletek hatályon kívül helyezéséről.

Hatályon kívül helyezi a zsidókat hátrányosan megkülönböztető jogszabályokat, így azokat is, amelyek a sajtóra és a filmre vonatkoznak.

Hatályba lépett 1945. március 17-én.

Az ideiglenes nemzetgyűlés által 1944. évi december hó 22. napján adott felhatalmazás alapján az ideiglenes nemzeti kormány a következőket rendeli:

1. §. Az összes jogszabályokat, amelyek a zsidókra vonatkozó hátrányos megkülönböztetéseket tartalmaznak, így különösen az 1938. évi XV. tc.-t, az 1939. évi IV. tc.-t, az 1940. évi IV. tc. 12., 40., 41. §-ait, az 1940. évi XXXIX. tc. 4. §. 1. bekezdését, az 1941. évi XV. tc. 9., 10., 14., 15., 16. §-ait, az 1942. évi VIII. tc.-t hatályon kívül helyezi és alkalmazásukat megtiltja.

Mindazokat a törvényeket és rendeleteket, amelyek az 1. bekezdésben felsorolt törvényeknek az életbeléptetését elrendelték, végrehajtásuk és alkalmazásuk módját szabályozták, módosították vagy kiegészítették, teljes egészükben hatályon kívül helyezi. Hatályon kívül helyezi a más tárgyban kibocsátott törvényeknek és rendeleteknek ama rendelkezéseit is, amelyek a polgári egyenjogúság elvét sértik.

2. §. Megállapítja az ideiglenes nemzeti kormány, hogy ezek a törvények és rendelkezések a magyar nép alkotmányos érzületével ellentétben állanak és a polgárok közötti teljes egyenjogúságot ünnepélyesen újból kinyilvánítja.

[...]

12. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Debrecenben, 1945. évi február hó 6-án.

Miklós Béla s. k.
miniszterelnök.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 340. M. E. számú rendelete a nyomdaiparban felhasználható papír bejelentéséről és zárolásáról.

Minden papírgyártással, forgalomba hozatallal és felhasználással foglalkozó vállalatnak írásban be kell jelenteni minden, a nyomdaiparban felhasználásra kerülő papírkészletet. Az ideiglenes nemzeti kormány a rendelet hatálybalépésekor meglévő, azután előállított vagy külföldről behozott, a nyomdaiparban felhasználható papíryananyagot zár alá helyezi.

A zárolt papíryananyagot csak a miniszterelnökség (III. sajtóosztálya) engedélyével és csak az engedélyben megjelölt célra lehet felhasználni. Az időszakos lapok 1945. április 15-ig

*legfeljebb csak oly példányszámban és oly mennyiségű papíryanag felhasználásával jelentethetők meg, mely az 1945. február 15-ig terjedő idő alatt átlagos példányszámnak és papíryanag-mennyiségnek megfelel. 1945. április 15-e után időszaki lap csak a miniszterelnökség (III. sajtóosztály) által meghatározott példányszámban, nagyságban, valamint a meghatározott minőségű és mennyiségű papíron jelenhet meg. A rendelet megszegőivel szemben büntetési tételeket is megállapít.
Hatályba lépett 1945. március 13-án.*

Az ideiglenes nemzeti kormány az ideiglenes nemzetgyűlés által Debrecenben, 1944. évi december hó 22 én adott felhatalmazás alapján a nyomdaiparban felhasználható papír bejelentése és zárolása tárgyában a következőket rendeli:

1. §. A rendelkezésre álló papíryanag arányos szétosztása végett a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 8 nap alatt minden papírgyártással, forgalombahozatallal és felhasználással foglalkozó vállalatnak a törvényhatóság első tisztviselőjénél írásban be kell jelenteni minden, a nyomdaiparban felhasználásra kerülő papírkészletet. A bejelentést két példányban kell beadni.

Az ideiglenes nemzeti kormány a rendelet hatálybalépésekor meglévő, azután előállított vagy külföldről behozott, a nyomdaiparban felhasználható papíryanagot zár alá helyezi.

2. §. A zárolt papíryanagot csak a miniszterelnökség (III. sajtóosztálya) engedélyével és csak az engedélyben megjelölt célra lehet felhasználni.

Az engedélyezés iránti kérelmet a nyomda fekvése szerint területileg illetékes törvényhatóság első tisztviselőjénél kell benyújtani. A kérelemben meg kell jelölni a zár alól felszabadítani bért papír mennyiségét, minőségét, valamint az előállítandó nyomdatermék tüzetes körülírását. A miniszterelnökség engedélyének kézbesítése előtt papíryanagot felhasználni tilos:

3. §. Nem vonatkozik a jelen rendelet 2. §-ában írt felhasználási tilalom az olyan nyomdatermék befejező előállításához szükséges papíryanagra, amely nyomdatermék szedése a jelen rendeletnek a Magyar Közlönyben való közzététele előtt megkezdődött, továbbá a jelen rendelet hatálybalépése időpontjában már rendszeresen megjelenő időszaki lapokra 1945. április 15. napjáig.

4. §. Minden nyomda köteles az 1. §-ban írt bejelentéssel egyidejűleg bejelenteni azt is, hogy a rendelet megjelenését megelőző időben milyen sajtótermékek szedési munkái kezdődtek meg és milyen minőségű, mennyiségű papíryanag felhasználását kívánja meg a sajtótermék kinyomatásáról szóló szerződés, illetve megállapodás. A miniszterelnökség az így bejelentett papíryanag mennyiségét, illetve a megjelenő sajtótermék példányszámát korlátozhatja.

Az időszaki lapok 1945. április 15-ig legfeljebb csak oly példányszámban és oly mennyiségű papíryanag felhasználásával jelentethetők meg, mely az 1945. február 15-ig terjedő idő alatt átlagos példányszámnak és papíryanagmennyiségnek megfelel.

5. §. 1945. április 15. napja után időszaki lap csak a miniszterelnökség (III. sajtóosztály) által meghatározott példányszámban, nagyságban, valamint a meghatározott minőségű és mennyiségű papíron jelenhetik meg.

6. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb minősítés alá nem esik, a jelen rendeletben írt kötelezettségek megszegése, vagy kötelezettségeknek nem pontos teljesítése kihágást képez és 15 napig terjedő elzárással, valamint 200 P pénzbüntetéssel, háború esetén hat hónapig terjedő elzárással, valamint 8.000 P-ig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Súlyosabb esetben a nyomda ipari, valamint az időszaki lap engedélyét a miniszterelnökség megvonhatja.

A kihágás elbírálása a rendőrségnek, mint rendőri büntető bíróságnak hatáskörébe tartozik.

A hatóságok kötelesek a hivatali eljárásuk során tudomásukra jutott kihágásokat a rendőrség illetékes kapitányságánál feljelenteni.

A rendőri büntetőbíróság a kihágási iratokat haladéktalanul köteles másolatban felterjeszteni a miniszterelnökséghez (III. sajtóosztály) a nyomda iparendeléynek, illetve az időszakos lap engedélyének megvonása tárgyában hozandó döntés végett.

7. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. márc. 13.) lép hatályba.

Debrecenben, 1945. évi február 22-én.

Miklós Béla s. k. miniszterelnök.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 390 M. E. számú rendelete a sajtórendészeti intézkedések újabb szabályozásáról.

Sajtóterméket kinyomtatni csak a miniszterelnökség engedélyével szabad. Az engedély kiadását a hadviselés vagy az állam más fontos érdekének sérelme esetén a hatóság megtagadja. A sajtótermékben tilos a törölt részt üresen hagyni. A rendelet megszegőivel szemben büntetési tételeket is megállapít.

Az 1945. március 1-jén hatályba lépett rendelet teljes körű cenzúrát vezetett be.

Az ideiglenes nemzeti kormány az ideiglenes nemzetgyűlés által Debrecenben 1944. évi december hó 22. napján adott felhatalmazás alapján a sajtórendészeti intézkedések újabb szabályozása tárgyában a következőket rendeli:

1. §. Sajtóterméket, ideértve a könyveket, az időszakos lapokat, politikai pártok falragaszait, röpcéduláit stb. kinyomtatni csak akkor szabad, ha annak kinyomtatására a miniszterelnökség sajtóosztálya, illetve (a kormány székhelyén kívül) a miniszterelnökség sajtóosztálya által kijelölt hatóság vagy személy engedélyt ad.

Nem esnek e tilalom alá a társadalmi és üzleti élet céljait szolgáló egyszerű jelentések, értesítések, valamint névjegyek, gyászjelentések, címlapok stb., ha azok kizárólag a jelzett célnak megfelelő közléseket tartalmaznak.

2. §. A kinyomtatási engedély megadására kijelölt hatóság, illetve személy az időszakos napilapok kefelenyomatát azonnal, egyéb sajtótermék kéziratát pedig a lehetőség szerint, késedelem nélkül tartozik átvizsgálni.

Amennyiben a bemutatott közlemény a hadviselés vagy az állam más fontos érdekét sértené, a kinyomtatási engedélyt megtagadja és erről a kézirat (kefelenyomat) bemutatóját értesíti.

3. §. Az engedély megadása külön határozat közlése nélkül az „engedélyezem” szónak a kéziratra (kefelevonatra) való rávezetésével is történhetik. Időszakos napilapnak így, záradékolt kefelenyomatát a nyomda három hónapig, más sajtótermék záradékolt kéziratát pedig egy évig köteles megőrizni.

4. §. A sajtótermékben a törölt részt üresen hagyni vagy a törlésre más módon utalni tilos.

5. §. Az engedélyt megadó hatóság elrendelheti, hogy az átvizsgálás alkalmával kifogásolt sajtótermék kefelenyomata a kinyomtatás megkezdése előtt újból bemutatassék.

6. §. Aki szándékosan vagy gondatlanságból olyan sajtóterméket nyomtat ki, terjeszt, vagy terjesztet, amelynek kinyomtatására az illetékes hatóság engedélyt nem adott, vétséget követ el és két évig terjedhető fogsággal büntetendő.

A jelen rendelet előírásainak, vagy tilalmainak megszegése súlyosabb eseteiben a miniszterelnökség a nyomda ipari, valamint az időszakos lap engedélyét megvonhatja.

7. §. Az 1929: XI. tc. V. fejezetének a nyomdatermékek tudományos célokra szolgáló köteles példányairól szóló rendelkezései további intézkedésig olyképp hajtandók végre, hogy az előírt 4 kötelespéldány a területileg illetékes törvényhatóság első tisztviselőjéhez küldendő meg, aki azoknak

megőrzéséről gondoskodik. Az így megőrzött kötelezpéldányoknak továbbszállításáról a vallás- és közoktatásügyi miniszter fog intézkedni.

8. §. Ez a rendelet 1945. évi március 1. napján lép hatályba.
Debrecenben, 1945. február 22-én.

Miklós Béla s. k.,
miniszterelnök.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 530. M. E. számú rendelete a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek megsemmisítéséről.

*1945. március 17-ei hatállyal elrendeli minden „fasiszta szellemű, szovjetellenes és antidemokratikus“ sajtótermék megsemmisítését A megsemmisítendő sajtótermékek kiadása, utánnomása, forgalomba hozatala, terjesztése és külföldről való behozatala is tilos. A rendelet megszegőivel szemben büntetési tételeket is megállapít.
A rendelet végrehajtására került kibocsátásra 1945. április 23-án az 1.330. M. E. számú rendelet.*

Az ideiglenes nemzeti kormány az ideiglenes nemzetgyűlés által Debrecenben, 1944. évi december hó 22. napján nyert felhatalmazás alapján a Moszkvában, 1945. évi január hó 20. napján megkötött fegyverszüneti egyezmény 16. pontjának végrehajtásaként a következőket rendeli:

1. §. Meg kell semmisíteni a könyvnyomdák, könyvkiadóvállalatok, könyvkereskedők, köz- és kölcsönkönyvtárak, iskolai könyvtárak, valamint magánszemélyek birtokában lévő minden fasiszta szellemű, szovjetellenes és antidemokratikus sajtóterméket (könyv, folyóirat, napilap, hirdetmény, röplap, képes ábrázolat stb.), tekintet nélkül arra, hogy az magyar vagy más nyelven jelent meg.

Különösen és kivétel nélkül megsemmisítendő a fasiszta (nemzeti szocialista) politikusok fasiszta szellemű életrajzai, nyilvánosan elmondott beszédei, fasiszta állampolitikát méltató tudományos színezetű művek, a német hadviselést feldicsérő sajtótermékek, a fasiszta politikusoknak ily szellemű művei, a fasiszta pártoknak és kiadóhivataloknak összes politikai jellegű kiadmányai vagy ilyen vonatkozású szépirodalmi termékei stb.

2. § Az 1. §-ban megjelölt sajtótermékek kiadása, utánnomása, forgalombahozatala, terjesztése, külföldről behozatala tilos.

3. §. A fenti rendelkezésekhez képest a könyvnyomdák, könyvkiadók, könyvkereskedők és kölcsönkönyvtárak, egyesületi, testületi és iskolai könyvtárak, valamint a magánszemélyek kötelesek e rendelet hatálybalépésétől számított 15 nap alatt az 1. §-ban felsorolt sajtóterméket a törvényhatóság első tisztviselője által kijelölt gyűjtőhelyre szállítani.

4. §. A törvényhatóság első tisztviselője gondoskodik a beszállítandó sajtótermékek gyűjtőhelyének kijelöléséről, a beszállított sajtótermékek őrzéséről mindaddig, amíg az összegyűjtött sajtótermékek papíryanagának hasznosítása zúzómalmokba való szállítás útján meg nem történik.

5. §. Az 1921. évi III. tc. 1. §-ában írt büntetést követi el az, aki a jelen rendelet 1. §-ában megjelölt sajtótermeket kiadja, ki nyomtatja, utánnymja, forgalomba hozza, az ország területére behozza, vagy aki a birtokában lévő sajtóterméket másnak átadja.

A bünvádi eljárásra a 81/1945. M. E. sz. rendelet 20. §-a értelmében a népbíróság bír hatáskörrel.

6. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabban nem büntetendő, kihágást követ el és háború idején hat hónapig terjedő elzárással, valamint 8.000 P-ig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a 3. §-ban írt be-szolgáltatási köteletségének szándékosan vagy súlyos gondatlanságból nem tesz eleget.

7. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. márc. 17.) lép hatályba.
Debrecenben, 1945. évi február hó 26-án.

Miklós Béla s. k.
miniszterelnök

**A miniszterelnök 1945. évi ad 659. M. E. számú rendelete
a sajtórendészeti intézkedések végrehajtásáról szóló 659/1945. M. E. sz.
rendelet módosításáról. [sic!]**

*A 390/1945. M. E. számú rendeletben elrendelt teljes körű cenzúrát a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült demokratikus pártok és az egyházak sajtótermékei, nyomtatványai, kiadványai tekintetében hatályon kívül helyezi.
Hatályba lépett 1945. április 20-án.*

1. §. A 390/1945. M. E. számú rendelet 1. §. első bekezdésében foglalt előzetes ellenőrzés végrehajtását a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült demokratikus pártok és az egyházak sajtótermékei, nyomtatványai, kiadványai tekintetében hatályon kívül helyezem, mert annak a jövőben való esetleges végrehajtása sértené a demokrácia elvét.

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártok mindennemű politikai sajtótermékei, kiadványai, falragaszai, röpcédulái, – továbbá az egyházak hitbuzgalmi vonatkozású sajtótermékei, nyomtatványai, kiadványai a magyar hatóságok részéről előzetes ellenőrzés alá nem esnek.

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártok központi vezetősége, – valamint az egyházak az általuk kiadott nyomtatványokért az Ellenőrző Bizottsággal szemben közvetlenül felelősek.

2. §. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült demokratikus politikai pártok kiadványait, stb. kinyomtató nyomdákért az illető párt központi vezetősége, – az egyházak kiadványait stb. kinyomtató nyomdákért a kiadást eszközöző egyház az Ellenőrző Bizottságnak közvetlenül tartozik felelősséggel.

3. §. A fegyverszüneti szerződés 16. pontjában az Ellenőrző Bizottságnak biztosított jogokkal kapcsolatban mindannak, amit az Ellenőrző Bizottság a magyar hatóságokra bíz, végrehajtásáról a miniszterelnök gondoskodik.

4. §. Az ideiglenes nemzeti kormány 340/1945. M. E. számú rendeletével zárolt papírkészletet csak engedély alapján lehet felhasználni.

A még be nem jelentett készletek tulajdonosai vagy birtokosai a bejelentést azonnal pótolják. Ennek a rendelkezésnek elmulasztásáért, illetve betartásáért a nyomdatulajdonos személyében is felelős.

5. § Ez a rendelet 1945. évi április hó 20. napján hatályba lép és az ellentétes korábbi szabályok érvényüket veszítik.

Budapest, 1945. évi április hó 19-én.

Miklós Béla s. k.
miniszterelnök.

**Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 1.146. M. E. számú rendelete
a szabad pályán működő értelmiségi foglalkozásúak és a hatósági
jogosítvánnyal rendelkezők igazolási eljárás alá vonásáról.**

Az 1945. május 4-én hatályba lépett rendelet értelmében igazoló eljárás alá vonták az újságírókat is.

Az ideiglenes nemzetgyűlés által 1944. december 22. napján adott felhatalmazás alapján a szabad pályán működő értelmiségi foglalkozásúak és a hatósági jogosítvánnyal rendelkezők igazolási eljárás alá vonásáról az ideiglenes nemzeti kormány a következőket rendeli:

1. §. Igazolási eljárás alá kell vonni a szabad pályán működő értelmiségi foglalkozású egyéneket is, mint orvost, gyógyszerészt (segédet), mérnököt, újságíró, színművészt.

2. § Az igazolási eljárásra az 1.080/1945. M. E. számú rendelet irányadó a következő eltérésekkel:

Az 1. §-ban felsoroltak igazoló jelentésüket a törvényhatóság első tisztviselőjénél nyújtják be, aki azokat haladéktalanul továbbítja a területileg illetékes igazolóbizottság, illetőleg bizottságok egyikének elnökéhez.

Az igazolóbizottság az alábbi határozatokat hozhatja:

Az igazolási eljárás alá vontat

1. igazoltnak jelenti ki,

2. megfeddi,

3. foglalkozásának gyakorlásától általában vagy a határozatban megjelölt helységeken meghatározott, de legfeljebb 5 évi időtartamra eltiltja.

[...]

5. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. máj. 4.) lép hatályba.

Budapest, 1945. évi április hó 19-én.

Miklós Béla s. k. miniszterelnök.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 1330 M. E. számú rendelete

***a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek megsemmisítéséről szóló
530/1945. M. E. sz. rendelet végrehajtásáról.***

A rendelet előírja, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői a hozzájuk benyújtott megsemmisítendő könyveket gyűjtsék össze és tárolják mindaddig, amíg elszállításukról gondoskodás történik.

A törvényhatóság első tisztviselőinek a beszolgáltatott könyvekről kimutatást is kell készíteniük.

Kelt Budapest, 1945. április 23-án.

Az ideiglenes nemzeti kormány 530/1945. M. E. számú rendelete végrehajtásaként a következőket rendelem:

1. §. Folyamatban van a pártok kiküldötteinek közreműködésével azon irodalmi termékek, filmek és kották teljes kimutatásának összeállítása, s melyek az 530/1945. M. E. számú rendelet 3. §-ának körében megsemmisítendőek:

Valamennyi törvényhatóság, társadalmi intézmény, könyvkiadó vállalat, Magyar Távirati Iroda stb. és a sajtó támogassa a hatóságokat ebben a munkában, ilyen tárgyú felterjesztései a Magyar Miniszterelnökséghez küldendők.

2. §. A törvényhatóságok első tisztviselői a hozzájuk benyújtott megsemmisítendő könyveket gyűjtsék össze és tárolják mindaddig, amíg elszállításukról gondoskodás történik.

A könyvek birtokosai és tulajdonosai, könyvnyomdák, könyvkiadó – vállalatok, könyvkereskedők, köz- és kölcsönkönyvtárak, iskolai könyvtárak felhívandók arra, hogy minden fasiszta szellemű, szovjetellenes és antidemokratikus sajtóterméket, tekintet nélkül arra, hogy magyar vagy más nyelven jelent meg, szolgáltatassák be.

3. §. A törvényhatóság első tisztviselői a beszolgáltatott könyvekről kimutatást fesszísenek. A könyvekből két-két példányt külön kezeljenek és őrizzenek meg. A sajtótermékek, könyvek stb. elszállításáról később fogok intézkedni.

4. §. A Nemzeti Bizottságok, valamint a nagyközönség is felkérendő, hogy az irodalmi művek, film- és kottanyagnak ebben az általános tisztogatási folyamatában az Ideiglenes Nemzeti Kormányt támogassák s ily módon biztosítsák a teljes eredményességet.

5. §. A törvényhatóság első tisztviselői hassanak oda, hogy az idevágó munkálatok 15 nap alatt befejeződjenek.

Budapesten, 1945. évi április hó 23-án.

*Miklós Béla s. k.
miniszterelnök.*

***Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 2.800. M. E. számú rendelete
az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság működéséről.***

A filmügyek egységes szabályozásának megtörténteig a kormány eredeti hatályába visszahelyezi a 4300/1924. M. E., a 255.100/1924. B. M., a 177.000/1936. B. M., a 75.000/1940. B. M., a 112.800/1938. B. M., az 54.518/1939. B. M., a 182.366/1941. B. M. és az 52.393/1939. B. M. számú rendeleteket.

Hatályba lépett 1945. június 7-én.

Az ideiglenes nemzeti kormány az ideiglenes nemzetgyűlés által 1944. évi december hó 22. napján adott felhatalmazás alapján a mozgókép felülvizsgálat megindításának sürgösségére tekintettel a következőket rendeli:

1. §. Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság létesítésére, működésére, hatáskörére és minden, a bizottsággal kapcsolatos kérdésre vonatkozóan 1944. évi március hó 19-e óta kiadott rendeletek hatályukat veszítik.

2. §. Addig, amíg a filmügyek egységes szabályozása megtörténik, a kormány eredeti hatályába visszahelyezi a 4300/1924. M. E., 255.000/1924. B. M., 177.000/1936. B. M., 75.000/1940. B. M., 112.800/1938. B. M., 54.518/1939. B. M., 182.366/1942. [sic!] B. M., 182.366/1941. B. M. és 52.393/1939. B. M. számú rendeleteket.

3. §. Felhatalmazza a kormány a belügyminisztert a már forgalomban lévő mozgóképek újból való felülvizsgáltatására.

4. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. jún. 7.) lép hatályba és végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

Budapesten, 1945. évi május hó 25-én.

Miklós Béla s. k.
miniszterelnök.

A belügyminiszter 1945. évi 150.430. B. M. számú rendelete a mozgóképek megvizsgálásának és engedélyokiratának díjairól.

Újra szabályozza a filmek vetítésre alkalmasságára vonatkozó vizsgálat és az engedélyokirat kiadásának díjait. A rendelet hatálybalépése után Magyarországon készült és legkésőbb 1947. december 31-ig vizsgálatra bocsátott új magyar nyelvű hangos filmek után nem kell fizetni vizsgálati díjat.

Hatályba lépett 1945. július 19-én.

A 2.800/1945. M. E. 2. §. és a 4.300/1924. M. E. számú rendelet 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján a mozgóképek vizsgálati és az engedélyokiratok kiállítási díjait további intézkedésig a következőképpen állapítom meg:

A 35 m/m szélességű hangos mozgóképek vizsgálati díjai.

1. §. (1) A Magyarországon gyártott 35 m/m szélességű magyar nyelvű hangos mozgóképek vizsgálati díja méterenkint 2.50 (Kettő P 50 f) pengő.

(2) Az (1) bekezdés alá nem tartozó minden más 35 m/m szélességű hangos mozgókép vizsgálati díja méterenkint 4.— (Négy) pengő.

(3) Ha az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 35 m/m szélességű idegen nyelvű hangos mozgóképet — külön kérelem alapján — előzetesen annak megállapítása végett vizsgál meg, hogy azt magyar feliratokkal ellátásra, vagy magyar nyelvre való utólagos áttételre alkalmasnak tartja-e, az ily előzetes vizsgálat díja méterenkint 2.50 (Kettő P 50 f)

pengő, az előzetes vizsgálat eredményének alapján magyar feliratokkal már ellátott, illetve magyar nyelvre utólag áttett mozgókép vizsgálati díja pedig méterenkint 3.— (Három) pengő.

A 35 m/m szélességű néma mozgóképek vizsgálati díja.

2. §. A 35 m/m szélességű akár magyar, akár külföldi gyártmányú néma filmek vizsgálati díja méterenkint 3.— (Három) pengő.

A 8–26 m/m szélességű hangos mozgóképek vizsgálati díjai.

3. §. (1) Az 1. § (1) bekezdésében meghatározott mozgóképről Magyarországon keskenyített, vagy Magyarországon már eredetileg is 8–16 m/m szélességben készült magyar nyelvű hangos mozgókép vizsgálati díja méterenkint 4.— (Négy) pengő.

(2) Az (1) bekezdés alá nem tartozó minden más 8–16 m/m szélességű hangos mozgókép vizsgálati díja méterenkint 7.— (Hét) pengő.

A 8–16 m/m szélességű néma mozgóképek vizsgálati díjai.

4. §. A 8–16 m/m szélességű akár magyar, akár külföldi gyártmányú néma filmek vizsgálati díja méterenkint 4.— (Négy) pengő.

Az engedélyokirat visszavonása, vagy hatálytalanítása folytán vizsgálatra újból bemutatott mozgóképek vizsgálati díjai.

5. §. Olyan mozgóképek újból való vizsgálatáért, amelynek az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság részéről kiadott és még érvényben levő engedélyokiratát a Bizottság visszavonja, vagy a belügyminiszter hatálytalanítja, az 1–4. §-okban megállapított díjak 50%-át kell fizetni.

Az 1947. évi december hó 31. napjáig vizsgálatra bemutatott új magyar filmek díjfizetés alól való mentessége.

6. §. A Magyarországon e rendelet hatálybalépése után készült és vizsgálatra legkésőbb az 1947. évi december hó 31. napjáig bemutatott új magyarnyelvű hangos mozgóképek után vizsgálati díjat fizetni nem kell.

Az engedélyokiratok díja.

7. §. A nyilvános előadásra alkalmasnak minősített mozgóképek bemutatathatása céljából kiadott engedélyokiratok eredeti és másolati példányának kiállítása díjai darabonkint 200.— (Kettőszáz) pengő.

A magyar mozgóképek kiviteli engedélyének díja.

8. §. (1) Magyarországon gyártott 35 m/m szélességű 1.200 méternél hosszabb játékfilm kiviteli engedélyének díja 2.000.— (Kettőezer) pengő.

(2) Az (1) bekezdés alá nem tartozó minden más, Magyarországon gyártott mozgókép kiviteli engedélyének díja 500.— (Ötszáz) pengő.

Hatálybalépés.

9. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945 júl. 19.) lép hatályba.

Hatályon kívül helyezett jogszabály.

10. §. E rendelet hatálybalépésével a 94.000/1943. B. M. számú rendelet hatályát veszti.

Budapesten, 1945. évi július hó 14-én.

A miniszter rendeletiéből:
Dr. Szébenyi Endre s. k.
miniszteri tanácsos.

**A belügyminiszter 1945. évi 150.400. B. M. számú rendelete
az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság működésének megkezdéséről.**

*Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság új vezetőkkel és tagokkal megkezdte működését. Magyarországon nyilvános mozikban még be nem mutatott filmeket 1945. augusztus 15-e után már csak az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedélyével lehet vetíteni. A rendelet hatálybalépése előtt már nyilvános előadáson, vagy bárhol bemutatott, levetített filmeket pedig 1945. október 1-e után újból nyilvános előadáson levetíteni csak az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedélyével lehet.
Hatályba lépett 1945. július 19-én.*

A 2.800/1945. M. E. számú rendelet 4. §-a alapján a következőket rendelem:

1. §. (1) Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság működését 1945. évi július hó 25-vel Budapest, VIII., Csepregy-utca 4. szám alatti helyiségben megkezdí.

(2) A Bizottságnak e rendeletem megjelenése előtt kinevezett elnökének, helyettes elnökének, alelnökeinek, jegyzőinek és tagjainak megbízatását a 255.000/1924. B. M. számú rendelet 2. §-ának 6. pontja alapján visszavonom. A Bizottság új elnökének, helyettes elnökeinek, alelnökeinek, jegyzőinek, tagjainak kinevezéséről e rendeletem aláírásával egyidejűleg gondoskodom.

2. §. (1) Az ország területén filmeket, az alább meghatározott időpontok után csak az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedélyével lehet vetíteni. Ezért minden filmgyártó, filmkölcsonzó vagy mozgófényképüzem-engedélyes köteles a 2.800/1945. M. E. számú rendelet 2. §-a értelmében hatályába visszahelyezett jogszabályokban előírtaknak megfelelően a birtokában lévő mozgóképeket megvizsgálásra a Bizottságnál benyújtani.

(2) Magyarországon nyilvános mozgófényképüzemben még be nem mutatott mozgóképeket, (filmeket) 1945. évi augusztus hó 15-e után már csak az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedélyével lehet vetíteni.

Magyarországon e rendelet hatálybalépése előtt bármikor nyilvános előadáson, vagy bárhol bemutatott, levetített mozgóképeket, filmeket 1945. évi október hó 1-e után újból nyilvános előadáson levetíteni csak az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedélyével lehet.

3. §. Utasítom az összes vármegyei és városi rendőrfőkapitányságok vezetőit, hogy az előző bekezdésben megállapított határidők után az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedélye nélküli filmnek nyilvános előadáson való lejátszását akadályozzák meg és e rendelet megsebzgői ellen az eljárást azonnal indítsák meg, egyben azonnal tegyenek jelentést közrendészeti osztályomnál.

4. §. (1) E rendelet megszegése kihágás és a 255.000/1924. B. M. számú rendelet 23. §-ának 1. bekezdése szerint büntetendő azzal, hogy a pénzbüntetés legmagasabb összegére az 1928. évi X. tc. rendelkezései az irányadók.

(2) A jelen rendelet megszegőivel szemben a belügyminiszter a mozgófényképüzem mutatványi engedélyének megvonását is elrendelheti.

5. §. Jelen rendelet kihirdetésének napján (1945. júl. 19.) lép hatályba.

Budapesten, 1945. évi július hó 16-án.

Dr. Erdei Ferenc s. k.
belügyminiszter.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 5.090. M. E. számú rendelete a mozgófényképüzemek engedélyezésének újabb szabályozásáról.

Mozit csak az üzemeltethet, aki a belügyminisztertől 1945. július 31-e után kapott mutatványi engedélyt. A korábban kiadott engedélyek legkésőbb 1945. szeptember 30-ával érvényüket veszítik.

Mozziüzemeltetésre jogosító engedélyt közjótékonysági és népművelési intézmények, valamint szakszervezet vagy politikai párt által erre a célra alakított kereskedelmi társaságok, továbbá természetes személyek és ilyenek által kizárólag erre a célra alakított kereskedelmi társaságok kaphatnak.

Hatályba lépett 1945. július 31-én.

A minisztérium az ideiglenes nemzetgyűlés által az 1944. évi december hó 22. napján adott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. A mozgófényképüzem folytatásához a 8.454/1924. M. E. számú rendelet 1. §-a értelmében szükséges mutatványi engedélyt továbbra is kizárólag a belügyminiszter adja.

2. §. (1) Jelen rendelet hatálybalépése előtt mozgófényképüzem folytatására szóló és a megelőző kormányok belügyminisztere, vagy 1944. évi október hó 15. napja óta bármely más hatóság vagy szerv által kiadott bármely elnevezésű engedély a jelen rendelet alapján a belügyminiszter által a vonatkozó mozgófényképüzemekre kiadandó mutatványi engedély aláírásának napjával, de esetleg ilyen új engedély kiadása nélkül is legkésőbb 1945. évi szeptember hó 30-napjával hatályát veszti.

(2) Az 1945. évi október hó 1. napjától kezdve mozgófényképüzemet csak az folytathat, aki a belügyminisztertől a jelen rendelet alapján mutatványi engedélyt kapott.

3. §. Mozgófényképüzem folytatására jogosító mutatványi engedélyt közjótékonysági és népművelési intézmények, valamint hasonló célú egyesületek, úgyszintén valamely szakszervezet vagy politikai párt által erre a célra alakított kereskedelmi társaságok, továbbá természetes személyek és ilyenek által kizárólag erre a célra alakított kereskedelmi társaságok kaphatnak.

4. §. (1) A mozgófényképüzem engedélyese közérdekű szolgáltatás címén köteles a vigalmi adó és a fényüzési forgalmi adó levonása után mutatkozó nyersbevétel 12%-át a belügyminiszter által meghatározott számlára befizetni. Ezenfelül más közérdekű szolgáltatás fizetésére az engedélyest kötelezni és az eladott jegyek után – bármely címen – hozzájárulást (részesedést) szedni nem szabad.

(2) Az előbbi bekezdésben említett számlára befolyt összegeket a belügyminiszter a minisztertanács előzetes hozzájárulásával félévenként felosztja az arra érdemes közjótékonyasági, közművelődési és más intézmények között.

(3) A természetes vagy jogi személyeknek juttatott ügynevezett részeltetések a jelen rendelet hatálybalépésével megszűnnek; az ezekre vonatkozó hatósági rendelkezések hatályukat veszítik. A részeltetés megszűnése miatt sem a kincstárral, sem az engedéllyessel vagy a volt engedéllyessel szemben nem lehet igényeket támasztani.

5. §. (1) A mutatványi engedélyért folyamodó jogi személyek kötelesek szervezeti szabályaikat (alapszabály, társasági szerződés, stb.), valamint vezetőségük (igazgatóság és felügyelőbizottság, ügyvezetők, elnökség, tisztikar, stb.) névsorát egyidejűen a belügyminiszterhez bemutatni.

(2) A mutatványi engedélyt nyert jogi személyek kötelesek évi számadásaikat (mérleg, eredményszámla, zárszámadás, stb.) minden évben az azok megállapítását követő harminc nap alatt a belügyminiszterhez bemutatni.

6. §. A 7.200/1936. M. E. számú rendelet 3. és 4. §-a, a 100.000/1943. B. M. számú rendelet, a 111.001/1938. B. M. számú, rendelet 1. §-ának (2) bekezdése, valamint a jelen rendelet rendelkezéseivel ellenkező egyéb jogszabályok hatályukat veszítik.

7. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján (1945. júl. 31.) lép hatályba és annak végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

Budapesten, 1945. évi július hó 18-án.

Miklós Béla s. k.,
miniszterelnök.

**A belügyminiszter 1945. éri 20.178. B. M. számú rendelete
a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek és filmek
megsemmisítéséről szóló 530/1945. M. E. és 1.330/1945. M. E. számú
rendeletek végrehajtásáról.**

**Minden vármegye alispánjának és minden törvényhatósági jogú város
polgármesterének.**

Az 1945. július 28-án kelt rendeletben a belügyminiszter figyelmezteti a törvényhatóságok első tisztviselőit a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek megsemmisítéséről szóló 530/1945. M. E. számú és 1.330/1945. M. E. számú rendeletek rendelkezéseinek végrehajtására.

Utasítom minden törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy — amennyiben eddig intézkedést nem tett volna, — haladéktalanul foganatosítsa a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek megsemmisítéséről szóló 530/1945. M. E. számú és 1.330/1945. M. E. számú rendeletek idevonatkozó rendelkezéseit, közelebbről:

haladéktalanul jelöljön ki gyűjtőhelyet — lehetőleg valamely közkönyvtárat — a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek számára,

ezzel egyidejűen bocsásson ki felhívást a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek és filmek beszoigáztatására s egyben a Magyar Közlönyben megjelent jegyzékek alapján tegye közzé az ilyen sajtótermékek és filmek jegyzékét,

a felhívásban tüzzön ki 3 napos határidőt a beszoigáztatásra és közölje az 530/1945. M. E. sz. rendelet 5. és 6. §-ában foglalt büntető rendelkezéseket is,

a felhívást közzététel végett megfelelő számú példányban küldje meg a hatósága területén fekvő összes városok polgármestereinek, összes közigazgatási kirendeltségek (tanyaközpontok, városi kerületek, stb.) közigazgatási vezetőinek s ezekre a területekre vonatkozóan szükség esetén jelöljön ki megfelelő helyi gyűjtőhelyeket,

az államrendőrség megyei főkapitányságait keresse meg a beszoigáztatási kötelezettség hatékony ellenőrzése iránt és a végrehajtásra vonatkozóan adja meg a szükséges útmutatásokat,

gondoskodjék a beszoigáztatott sajtótermékekről és filmekről készítendő kimutatás (1.330/1945. M. E. sz. rendelet 3. §-a) munkálatainak haladéktalan megkezdéséről,

az eddig tett s ennek alapján teendő intézkedésekről, a beszoigáztatás eredményéről, a gyűjtőhelyekről és a folyamatba tett kihágási eljárásokról tegyen hozzám 4 napon belül jelentést.

Budapest, 1945. július 28-án.

Dr. Erdei Ferenc s. k.
belügyminiszter.

**A belügyminiszter 1945. évi 20.178. B. M. 2. számú rendelete
a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek és filmek
megsemmisítéséről szóló 530/1945. M. E. számú és 1.330 /1945. M. E. számú
rendeletek végrehajtásáról.**

Minden vármegye és törvényhatósági jogú város rendőr főkapitánysága vezetőjének.

Az 1945. július 28-án kelt rendeletben a belügyminiszter felszólítja a rendőr-főkapitányságok vezetőit, hogy a törvényhatóságok első tisztviselőinek mindenben álljanak rendelkezésére a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek és filmek beszoigáztatásával kapcsolatban.

Utasítom az összes rendőrfőkapitányságok vezetőit, hogy a törvényhatóságok első tisztviselőinek mindenben álljanak rendelkezésére a fasiszta szellemű és szovjetellenes sajtótermékek és filmek beszoigáztatásával kapcsolatban; a kiadott rendelkezések végrehajtását hatékonyan őrizték ellen és szükség esetén tegyék folyamatba az 530/1945. M. E. számú rendelet 6. §-a szerinti kihágási eljárást.

Budapest, 1945. július 28-án.

Dr. Erdei Ferenc s. k.
belügyminiszter.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 6.770. M. E. számú rendelete egyed fasiszta hírköztető részvénytársaságok vagyonának elkobzásáról.

A kormány 1945. augusztus 22-én hatályba lépett rendeletével az állam javára elkobozza a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Részvénytársaság, a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság, a Magyar Országos Tudósító Részvénytársaság, a Magyar Filmiroda Részvénytársaság és a Magyar Hirdetőiroda Részvénytársaság vagyontárgyait, tekintettel arra „a bűnös működésre, amelyet a felsorolt részvénytársaságok a fasiszmus érdekében az ország kárára kifejtettek”. Egyidejűleg az elkobzott vagyontárgyakat használatra a Magyar Központi Híradó Részvénytársaságnak engedi át arra az időtartamra, amíg annak rádióműsor adására engedélye van.

A minisztérium az ideiglenes nemzetgyűlés által az 1944. évi december hó 22. napján adott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. (1) A minisztérium a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Részvénytársaságnak, a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaságnak, a Magyar Országos Tudósító Részvénytársaságnak, a Magyar Filmiroda Részvénytársaságnak és a Magyar Hirdetőiroda Részvénytársaságnak mindazokat a vagyontárgyait, amelyek a jelen rendelet hatálybalépésekor birtokukban vannak, tekintettel arra a bűnös működésre, amelyet a felsorolt részvénytársaságok a fasiszmus érdekében az ország kárára kifejtettek, elkobozza.

(2) Az elkobzás folytán az említett vagyontárgyak tulajdonjoga a jelen rendelet erejénél fogva a magyar államra száll át.

(3) A felsorolt részvénytársaságok javára a telekkönyvbe bejegyzett azokat a jogokat, amelyek az előbbi bekezdés értelmében a magyar államra szállanak át, a jelen rendelet alapján külön bekebelezési engedély nélkül a kincstári jogügyi igazgatóság kérelmére az államkincstár javára kell bejegyezni.

2. §. (1) Mindazokat a vagyontárgyakat, amelyeknek tulajdonjoga az 1. § értelmében a magyar államra száll, a minisztérium külön szerződéssel használatra a Magyar Központi Híradó Részvénytársaságnak engedi át. A használatra átengedés addig tart, amíg az említett részvénytársaságnak rádióműsor adására engedélye van.

(2) A Magyar Központi Híradó Részvénytársaság a használatra átengedett vagyontárgyakat a jelen rendelet hatálybalépésével azonnal birtokba veheti.

3. §. (1) Az 1. §-ban felsorolt részvénytársaságok alkalmazottainak szolgálati viszonyában a jelen rendelet hatálybalépésével munkaadóként a Magyar Központi Híradó Részvénytársaság lép az említett részvénytársaságok, mint munkaadók helyébe.

(2) A Magyar Távirati Iroda R. T. és társvállalatai elismert nyugdíjpénztára tekintetében a jelen rendelet hatálybalépésétől kezdve az 1. §-ban felsorolt részvénytársaságok, mint fenntartó vállalatok helyébe a Magyar Központi Híradó Részvénytársaság lép fenntartó vállalatként mindazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel, melyek az említett eddigi fenntartó vállalatokat megillették, illetőleg terhelték.

4. §. Azt, hogy az 1. §-ban felsorolt részvénytársaságoknak hitelezőikkel szemben fennálló, a 3. § alá nem tartozó kötelezettségei kire mennyiben szállanak át, a minisztérium külön rendelettel szabályozza.

5. §. A jelen rendelet, kihirdetésének napján, (1945. augusztus 22.) lép hatályba.

Budapesten, 1945. augusztus 16. napján.

Miklós Béla s. k.,
miniszterelnök.

**A belügyminiszter 1945. évi 151.189. B. M. száma rendelete
a mozgófényképezemek engedélyezésének újabb szabályozásáról szóló
5.090/1945. M. E. számú rendelet végrehajtásáról.**

*Az 5.090/1945. M. E. számú rendelet végrehajtásáról intézkedő rendelet részletesen szabályozza a mozgófényképezemek engedélyezésére vonatkozó eljárást, a bevétel után fizetendő fényűzési forgalmi adó, a vigalmi adó és a 12%-os közérdekű szolgáltatás és a százalékos alapon fizetendő filmkölcsondíj kiszámításának és teljesítésének módját.
Hatályba lépett 1945. szeptember 7-én.*

A mozgófényképezemek engedélyezésének újabb szabályozása tárgyában kiadott 5.090/1945. M. E. számú rendelet végrehajtásaként — részben az 1935: XIV. tc. 2. §-ában kapott felhatalmazás alapján — a következőket rendelem.

A kérvények benyújtásának helye és határideje.

1. §. A mozgófényképezem folytatásának engedélyezésért folyamodó természetes vagy jogi személy köteles a 6.980/1945. M. E. számú rendelet 51. §-ában megállapított 30.— pengő összegű beadványi illeték alá eső kérvényét legkésőbb 1945. évi szeptember hó 20. napjáig községeikben a járási rendőrkapitányságnál, megyei városokban a városi rendőrkapitányságnál, thj. városokban pedig a rendőrfőkapitányságnál benyújtani.

A természetes személyek részéről benyújtott kérvények felszerelése.

2. §. Az engedélyért folyamodó természetes személy kérvényéhez a következő okmányokat köteles mellékelni:

- a) születési anyakönyvi kivonatát;
- b) 3 hónapnál nem régebb keltezésű hatósági erkölcsi bizonyítványát, vagy ehelyett a hatóságnak folyamodó politikai magatartására vonatkozó bizonyítványát;
- c) ha folyamodó régi engedélyes, az igazolásáról szóló okiratot;
- d) esetleges érdemeit (hadirokkantságát, az ellenállási mozgalomban való részvételét stb.) tanúsító okmányait;
- e) új helyiségben létesítendő mozgófényképezem kérelmezése esetében a helyiség fekvését és a környező többi mozgófénykép-üzemtől való távolságát feltüntető helyszínrajzot, valamint a helyiség feletti rendelkezési jogot igazoló okiratot.

A jogi személyek részéről benyújtott kérvények felszerelése.

3. §. Az engedélyért folyamodó jogi személy kérvényéhez a következő okmányokat köteles mellékelni:

- a) szervezeti szabályait (alapszabály, társasági szerződés stb.);
- b) vezetőségének (igazgatóság és felügyelőbizottság, ügyvezetők, elnökség, tisztikar stb.) névsorát és személyi adatait;

c) az üzem vezetésével megbízandó személy nevét és adatait annak megjelölése mellett, hogy üzemvezetői működési igazolványát mikor és mely szám alatt kapta;

d) új helyiségben létesítendő mozgófényképezem kérelmezése esetében a 2. § e) pontjában megjelölt inatokat.

A kérvények felterjesztésének határideje és a felterjesztés tartalma.

4. §. (1) Az 1. §-ban megjelölt rendőrhatóságok a hozzájuk benyújtott kérvényeket legkésőbb az 1945. évi szeptember hó 30. napjáig kötelesek véleményes jelentésükkel közvetlenül a belügyminiszterhez felterjeszteni.

(2) A rendőrhatóság véleményes jelentésében köteles kiterjeszkedni;

a) folyamodó természetes személy politikai megbízhatóságára;

b) annak megjelölésére, hogy az illető mozgófényképezemre mások is adtak-e be kérvényt;

c) a kérelmezett helyiségnek mozgófényképezem céljaira rendészeti szempontból alkalmas, vagy alkalmatlan voltára;

d) megrongálódott helyiség kijavításához szükséges időtartam és hozzávetőleges költség megjelölésére;

e) a mozgófényképezem befogadóképességére és átlagos havi nyers bevételére;

f) annak megjelölésére, hogy a mozgófényképezem 35 vagy 16 milliméter szélességű mozgóképek vetítésére alkalmas-e;

g) annak feltüntetésére, hogy a mozgófényképezem jelenleg működik-e vagy sem és ki tartja azt üzemben. Ha a mozgófényképezemet nem az engedélyes folytatná, ki kapott ama és melyik hatóságtól engedélyt és mi van az eredeti engedéllyessel.

Az új mutatványi engedélyokirat kézbesítése.

5. §. A rendőrhatóság a kézbesítés végett megküldött mutatványi engedélyokiratot csak a 6.980/1945. M. E.-számú rendelet 56. §-ának 23. pontjában megállapított kiadványi illeték lerovása után adhatja ki az engedélyesnek. Az említett rendelet szerint a kiadványi illeték Budapesten 500 P, 100.000 lelket meghaladó népességű más városban vagy községben 350 P, 5000—100.000-ig terjedő népességű városban vagy községben 250 P, egyéb helyen pedig 150 P. A kiadvány illeték lerovására az említett rendelet 64. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók.

A régi engedélyes részére kiadott játszási engedély visszavonása.

6. §. A rendőrhatóság a régi engedélyes részére kiadott játszási engedélyt abban az esetben, ha már a helyiségre a belügyminisztertől más kapott mutatványi engedélyt, az új engedélyes kívánságának megfelelően esetleg azonnali hatállyal, legkésőbb azonban az 1945. évi szeptember hó 30-án beálló joghatállyal köteles visszavonni.

A mozgófényképezemi helyiség és berendezés igénybevétele.

7. §. Az új engedélyes, ha a mozgófényképezem helyiségét és berendezését a maga számára megegyezés útján biztosítani nem tudja, annak hatósági igénybevitelét kérheti. Az igénybeviteli eljárásra és a bérösszeg megállapítására a 2.930/1941. és a 3.210/1942. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók.

A fényűzési forgalmi adó, vigalmi adó, a 12%-os közérdekű szolgáltatás és a százalékos alapon fizetendő filmkölcsöndíj kiszámításának alapja.

8. §. A fenyűzési forgalmi adónak, a vigalmi adónak és a 12%-os közérdekű szolgáltatásnak, valamint a százalékos haszonrészesedés (améta) ellenében kötött filmek kölcsöndíjának kiszámításánál az alaphelyárakból származó bevételt kell alapul venni. Az alaphelyárbevétel úgy számítható ki, ha a teljes nyers (bruttó) bevétel százszoros összegét osztjuk a fenyűzési forgalmi adó, vigalmi adó és a 12%-os közérdekű szolgáltatás százalékszámainak 100-al növelt összegével. (Példák: 1. Ha valamely város területén lévő mozgófényképüzem teljes nyers bevétele 329.868 P, a 20%-os fenyűzési forgalmi adó és 15%-os vigalmi adó esetében az osztószám $20+15+12+100=147$. A nyersbevétel százszoros összege 32,986.800. Ezt osztva a 147 osztószámmal, az alaphelyárbevétel 220.40 P, ami után a 20%-os fenyűzési forgalmi adó 44.880 P, a 1.5%-os vigalmi adó 33.600 P, a 12%-os közérdekű szolgáltatás összegé pedig 26.928 P. 2. Ha valamelyik község területén lévő mozgófényképüzem teljes nyersbevétele 329.868 P, tekintettel arra hogy a községekben ezidőszerint vigalmi adó nincs, az osztószám $20+12+100=132$. Az alaphelyárbevétel tehát $32,986.800 : 132=249.900$ P, ami után a 20%-os fenyűzési forgalmi adó 49.980 P, a 12%-os közérdekű szolgáltatás pedig 29.988 P.

A 12%-os közérdekű szolgáltatás teljesítése

9. §. Valamennyi mozgófényképüzem engedélyese köteles legkésőbb minden hó 5. napjáig az előző havi alaphelyárbevétel után a 8. § szerint kiszámított 12%-os közérdekű szolgáltatás összegét a „B. M.: Letéti számla 1. Budapest” elnevezésű 151.101. számú csekkszámra befizetni. Ha valamelyik mozgófényképüzem engedélyese e kötelezettségét nem teljesíti, részére a játszási engedély ki nem adható, illetve az esetleg már kiadott játszási engedélyt azonnali hatállyal vissza kell vonni.

(2) A 12%-os közérdekű szolgáltatás fizetésének kötelezettsége a mutatványi engedélyokirat keltének napjától, ha pedig engedélyes az üzemet bármely oknál fogva csak későbbi időpontban vehetné át, az átvétel napjától kezdődik

A mozgó fényképüzemekben alkalmazott üzemvezetők és gépkezelők szakképesítésének ellenőrzése.

10. §. (1) Minden mozgófénykép üzem engedélyese, ha jogi személy, az üzemvezető (helyettes üzemvezető) és gépkezelők, ha pedig természetes személy, az esetleg alkalmazott helyettes üzemvezető és gépkezelők nevét, személyi adatait és a működési igazolványuk számát az alkalmazástól számított 24 órán belül az elsőfokú rendőrhatóságnál bejelenteni köteles.

(2) A rendőrhatóság a bejelentést csak abban az esetben veheti tudomásul, ha az alkalmazott üzemvezető és gépkezelő szakképesítéssel és ennek alapján a belügyminiszter részéről kiállított működési igazolvánnyal rendelkezik.

Hatálybalépés.

11. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. szeptember 7.) lép hatályba.
Budapest, 1945. szeptember hó 3. napján.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Szabenyi Endre s. k.
miniszteri osztályfőnök

**A belügyminiszter 1945. évi 154.983. B. M. számú rendelete
a 150.400/1945. B. M. számú rendeletben a filmeknek új engedélyokirat nélkül
bemutatásra engedélyezett határidő meghosszabbításáról.**

Magyarországon a 150.400/1945. B. M. számú rendelet hatálybalépése előtt bármikor nyilvános előadáson vagy bárhol levetített 35 mm szélességű (normál) filmet 1945. november 15-ig, a 8–16 mm szélességű (keskeny) filmet pedig az 1945. december 31-ig szabad az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által 1945. július 25-e után kiadott engedélyokirat nélkül nyilvánosan előadni.

Hatályba lépett 1945. szeptember 27-én.

A 2.800/1945. M. E. számú rendelet 4. §-ában kapott felhatalmazás alapján az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság működésének megkezdéséről szóló 150.400/1945. B. M. számú rendelet 2. §-ának harmadik bekezdésében megállapított határidő meghosszabbítása tárgyában a következőket rendelem:

1. §. A Magyarországon a 150.400/1945. B. M. számú rendelet hatálybalépése előtt bármikor nyilvános előadáson vagy bárhol bemutatott (levetített) 35 mm szélességű (normál) mozgóképeket az 1945. évi november hó 15. napjáig, a 8–16 mm szélességű (keskeny) mozgóképeket pedig az 1945. évi december hó 31. napjáig szabad az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által 1945. évi július hó 25. napja után kiadott engedélyokirat nélkül nyilvánosan előadni.

2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. szept. 27) lép hatályba.

Budapest, 1945. évi szeptember hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Szébenyi Endre s. k.
miniszteri osztályfőnök

**A belügyminiszter 1945. évi 154.984. B. M. számú rendelete
a mozgóképek megvizsgálásának és engedélyokiratának díjairól szóló
150.430/1945. B. M. számú rendelet kiegészítéséről.**

A nyilvános előadásra első ízben alkalmatlannak talált (betiltott) mozgóképek után vizsgálati díjat nem kell fizetni.

Hatályba lépett 1945. október 1-én.

A 2.800/1945. M. E. számú rendelet 2. §-ában és a 4.300/1924. M. E. számú rendelet 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján a mozgóképek megvizsgálásának és engedélyokiratának díjai tárgyában kiadott 150.430/1945. B. M. számú rendel[et] a következő rendelkezésekkel egészítem ki.

1. §. (1) Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által nyilvános előadásra elsőízben alkalmatlannak talált (betiltott) mozgókép után vizsgálati díjat fizetni nem kell.

(2) Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által, már egyízben bármikor betiltott filmet újabb betiltás esetén az (1) bekezdésben biztosított díjmentesség nem illeti meg.

2. §. Ha a belügyminiszter akár az érdekelt cég fellebbezése, akár a határozathozatalnál valamelyik miniszter képviselőjében eljáró tag különvéleményének bejelentése folytán a felülvizsgálat alkalmával a betiltott filmet nyilvános előadásra alkalmasnak minősíti és az erre jogosító engedélyokirat kiadását elrendeli, az alapvizsgálat díjait köteles az érdekelt cég utólag megfizetni.

3. §. Ez a rendelet 1945. évi október 1. napján lép hatályba.
Budapest, 1945. évi szeptember hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Szabenyi Endre s. k.
miniszteri osztályfőnök.

**Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 8.590. M. E. számú rendelete
a mozgófényképüzemek engedélyezésének újabb szabályozásáról szóló
5.090/1945. M. E. számú rendeletben a régi engedélyek hatályának
megszűnésére megállapított határidő meghosszabbításáról.**

*Módosítja az 5.090/1945. M. E. számú rendeletet, amennyiben az 1945. július 31-e előtt kiadott moziüzemeltetési engedélyek hatályát 1945. december 31-ig meghosszabbítja.
Hatályba lépett 1945. szeptember 28-án.*

A minisztérium az ideiglenes nemzetgyűlés által az 1945. évi szeptember hó 13. napján adott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. A mozgófényképüzemek engedélyezésének újabb szabályozása tárgyában kiadott 5.090/1945. M. E. számú rendelet 2. §-ának (1) bekezdésében megállapított határidő akként módosul, hogy a megelőző kormányok belügyminisztere vagy 1944. évi október hó 15. napja óta bármely más hatóság vagy szerv által kiadott mozgófényképüzemi engedély — feltéve, hogy a belügyminiszter időközben új engedélyt nem ad ki — legkésőbb 1945. évi december hó 31. napjával veszti hatályát.

2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. szept. 28.) lép hatályba.
Budapest, 1945. évi szeptember hó 26-án.

Miklós Béla s. k. miniszterelnök.

**Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 10.320. M. E. számú rendelete
a Magyar Filmügyek Országos Bizottsága létesítéséről.**

A filmügyek egységes irányításának céljából létrehozta a vallás- és közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt a Magyar Filmügyek Országos Bizottságát. A Bizottság feladatköre kiterjedt a filmgyártás, filmforgalmazás, filmtámogatás kérdéseire. A Bizottság javaslatot tesz az egyes szakminisztereknek a filmügyet érintő minden kérdésben. A Bizottság felülvizsgálja a forgatókönyveket és a filmköltségvetéseket, állásfoglal a film művészi értékelésében.

Hatályon kívül helyezte az 1.880/1944. M. E. számú rendeletet.

Hatályba lépett 1945. november 6-án.

A minisztérium az ideiglenes nemzetgyűlés által az 1945. évi szeptember hó 13. napján adott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. A magyar filmügyek egységes irányításának előmozdítása céljából országos bizottságot kell szervezni. Az országos bizottság címe: Magyar Filmügyek Országos Bizottsága (következőkben: Bizottság). A Bizottság a vallás- és közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt működik.

2. §. A Bizottság feladata:

a) a magyar filmgyártás keretében a forgatókönyvek és a filmköltségvetések felülvizsgálata és állásfoglalás a film művészi értékelése és gyártási költségei tekintetében;

b) az állami irányítás alatt működő filmgyárak műtermeinek bérbeadása és a műtermekben a munkarend megállapítása;

c) a kötelezően bemutatandó mozgóképek kijelölése.

(2) A Bizottság javaslatot tesz az egyes szakminisztereknek a filmügyet érintő minden kérdésben, különösen pedig

A) az iparügyi miniszternek:

a) a filmgyártáshoz szükséges nyersanyagok és felszerelések biztosítása és felhasználása tekintetében;

b) a film gyártására vonatkozó iparendély megadása tekintetében;

B) a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek:

a) filmkölcsönzésre, vagy forgalomba-hozatalra vonatkozó iparendély kiadása tekintetében;

b) a magyar filmek kivitelének és a külföldi filmek behozatalának arányos egyensúlyban tartása tekintetében;

C) a belügyminiszternek a filmszakma testületi szervei feletti felügyelet gyakorlása tekintetében,

D) a vallás- és közoktatásügyi miniszterinek:

a) filmipari alap kezelésére és a filmipari alap jövedelmének, valamint a filmgyártás állami támogatására rendelt hitelösszegeknek felhasználására,

b) a filmgyártás keretében a művészeti és köznevelési szempontok érvényesítésére, az ezeknek a szempontoknak legjobban megfelelő filmek kitüntetésére,

c) a filmmel kapcsolatos szakoktatási kérdésekben,

E) a pénzügyminiszternek:

a) a filmgyártáshoz szükséges tőke és hitel biztosítására,

b) a film megadóztatása tekintetében;

F) a külügyminiszternek a magyar film nemzetközi vonatkozású kérdéseiben.

(3) Amennyiben az illetékes szakminiszter a Bizottság javaslatától eltérően intézkedett, a Bizottságot értesíti azokról a közérdekű szempontokból [sic!], amelyek miatt a Bizottság javaslatától eltért.

3. §. (1) A Bizottság tagjai a miniszterelnök, a belügyminiszter, a külügyminiszter, a pénzügyminiszter, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, az iparügyi miniszter, a honvédelmi miniszter, a földművelésügyi miniszter, a népjóléti miniszter és a vallás- és

közoktatásügyi miniszter egy-egy képviselője, a filmgyártás, a filmkölcsönzés és a filmkereskedelem, a mozgóképszínházak, a Magyar Művészeti Tanács, a Köznevelési Tanács, a Magyar Népművelési Intézet és az Oktatófilm Kirendeltség egy-egy képviselője.

(2) A Bizottság elnökét, alelnökét, titkárát és tagjait a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki, mégpedig a miniszterek képviselőit az illető miniszter, a tanácsok és filmérdekeltségek képviselőit az illetékes tanács, illetőleg a szakmai szervezet jelölése alapján. A kinevezés három évre szól.

(3) Minden tag mellett egy-egy póttagot is kell kinevezni.

4. §. (1) A Bizottság feladatait teljes ülésben és szakbizottságokban látja el.

(2) Állandó szakbizottságok:

a) a filmgyártási szakbizottság,

b) a filmkereskedelmi és filmforgalombahozatali szakbizottság,

c) művelődési filmügyeket intéző szakbizottság.

(3) A Bizottság intézési és tanácskozási rendjét, valamint a Bizottság mellé szervezendő hivatal működését a Bizottság ügyrendjében kell meghatározni. Az ügyrendet a Bizottság állapítja meg és jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszternek mutatja be. A hivatal személyzetéről a vallásos közoktatásügyi miniszter állami tisztviselők berendelése útján gondoskodik.

5. §. (1) Ez a rendelet kihirdetése napján (1945 nov. 6.) lép hatályba. Végrehajtásáról a vallás- és közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

(2) Az 1.880/1944. M. E. számú rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1945 évi október hó 30-án.

Miklós Béla s. k.
miniszterelnök.

**A belügyminiszter 1945. évi 159.503. B. M. számú rendelete
a 154.983/1945. B. M. számú rendeletben a filmeknek új engedélyokirat nélkül
való bemutatására engedélyezett határidő újabb meghosszabbításáról.**

A Magyarországon a 150.400/1945. B. M. számú rendelet hatálybalépése előtt bármikor nyilvános előadáson vagy bárhol vetített 35 m/m szélességű (normál) filmet 1945. december 31-ig, a 8–16 m/m szélességű (keskeny) filmet pedig 1946. március 31-ig szabad az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által 1945. július 25-e után kiadott engedélyokirat nélkül nyilvánosan előadni.

Hatályba lépett 1945. november 18-án.

A 2.800/1945. számú rendelet 4. §-ában kapott felhatalmazás alapján az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság működésének megkezdéséről szóló 150.400/1945. B. M. számú rendelet 2. §-ának harmadik bekezdésében megállapított és a 154.983/1945. B. M. számú rendelettel módosított határidő újabb meghosszabbítása tárgyában a következőket rendelem:

I. §. A Magyarországon a 150.400/1945. B. M. számú rendelet hatálybalépése előtt bármikor nyilvános előadáson vagy bárhol bemutatott (vetített) 35 m/m szélességű (normál) mozgóképet az 1945. évi december hó 31. napjáig, a 8–16 m/m szélességű (keskeny) mozgóképet pedig az 1946. évi március hó 31. napjáig szabad az Országos Mozgóképvizsgáló

Bizottság által 1945. évi július hó 25. napja után kiadott engedélyokirat nélkül nyilvánosan előadni.

2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. nov. 18.) lép hatályba, hatályba lépésével a 154.983/1945. B. M. számú rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1945. évi november hó 15-én.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Szabenyi Endre s. k.
miniszteri osztályfőnök.

**A nemzeti kormány 1945. évi 11.790. M. E. számú rendelete
a polgári peres és nemperes eljárások során kibocsátott hirdetmények
közzétételéről.**

A polgári peres és nemperes eljárások során a bíróság vagy a közjegyző által kibocsátott hirdetményeket a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében közzétenni nem kell. Ez a szabály az ilyen hirdetményeknek a Magyar Közlönyben való kivonatos közzétételére vonatkozó rendelkezést nem érinti.

Hatályba lépett 1945. december 18-án.

Az ideiglenes nemzetgyűlés által az 1945. évi szeptember hó 13. napján adott felhatalmazás alapján a minisztérium a következőket rendeli:

1. §. (1) A polgári eljárás és az igazságügyi szervezet módosításáról szóló 1925: VIII. tc. 50. §-ának második bekezdése akként módosíttatik, hogy a polgári peres és nemperes eljárások során a bíróság vagy a közjegyző által kibocsátott hirdetményeket a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében közzétenni nem kell. Ez a szabály az ilyen hirdetményeknek a Magyar Közlönyben való kivonatos közzétételére vonatkozó rendelkezést nem érinti.

(2) Az előbbi bekezdés alá eső hirdetményeket a Magyar Közlöny szerkesztőségéhez továbbra is teljes szövegükben kell megküldeni a hirdetménynek, illetőleg a hirdetmény kivonatának közzélése végett.

2. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján (1945 dec. 18.) lép hatályba és rendelkezéseit a már folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Budapest, 1945. évi december hó 5-én.

Tildy Zoltán s. k.
miniszterelnök.

**Az iparügyi miniszter 1945. évi 95.900. Ip. M. számú rendelete
a nyersfilmkészletek bejelentése és zár alá vételéről.**

Bármilyen mennyiségű, fajtájú, méretű vagy kivitelezésű nyersfilm birtoklását be kell jelenteni az iparügyi miniszternek.

Hatályba lépett 1945. december 8-án.

Az ipari nyersanyagok és termékek előállításának, forgalmának és felhasználásának szabályozásáról szóló 12.112/1939. M. E. sz. rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

2. §. (1) Minden olyan — természetes vagy jogi — személy, akinek akár saját, akár más részére bármilyen mennyiségű, fajtájú, méretű vagy kivitelezésű nyersfilm van a birtokában, köteles ezt a készletét a következő bekezdésekben megállapított módon az iparügyi miniszternek (Budapest. V., Gróf Teleki Pál-utca 23.) bejelenteni.

(2) A bejelentést a jelen rendelet hatálybalépésekor meglévő állapot szerint legkésőbb a hatálybalépést követő harmadik napon ajánlott levélben kell megtenni.

(3) A bej. elöntésnek tartalmaznia kell:

a) a bejelentő nevét (cégét), lakhelyét (telephelyét);

b) a készlet tulajdonosának nevét (cégét), lakhelyét (telephelyét);

c) a bejelentett nyersfilmet előállító gyár nevét, továbbá a film minőségének közelebbi megjelölését (pozitív normál, hang-, kép-, dub. negatív vagy pozitív).

2. §. (1) Az 1. § szerint bejelentés alá eső készletet, vagy annak egy részét csak az iparügyi miniszter engedélyével szabad forgalomba hozni, felhasználni vagy feldolgozni (zár alá vétel).

(2) A bejelentés alá eső készletet a bejelentésre kötelezett saját költségén köteles tárolni, illetőleg megőrizni.

3. §. (1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, a 12.112/1939. M. E. számú rendelet 2. §-a értelmében kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő, aki a jelen rendeletben foglalt rendelkezések valamelyikét megszegi, vagy kijátssza.

(2) A pénzbüntetésre az 1928: X. törvénycikk rendelkezései irányadók. A pénzbüntetés legmagasabb mértéke — figyelemmel a büntetőjogi értékhatároknak, úgyszintén a pénzbüntetés, és a pénzbírság mértékének felemeléséről szóló 11.220/1945. M. E. számú rendelet rendelkezéseire — 1.600.000 pengő, olyan esetben pedig, amikor megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a kihágás elkövetője a cselekménnyel illetéktelenül elért, az 1.600.000 pengőnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összeg.

(3) Azt a készletet, amelyre vonatkozólag az (1) bekezdés alá eső kihágást elkövették, el kell kobozni.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, az államrendőrség működési területén az államrendőrségnek, mint rendőri büntetőbíróságnak hatáskörébe tartozik. Az 1929. XXX. tc. 59. §. (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából szakminiszternek az iparügyi minisztert kell tekinteni.

4. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján (1945. dec. 8.) lép hatályba.

Budapest, 1945. évi december hó 5-én.

Bán Antal s. k.
iparügyi miniszter.

1946. évi I. törvény
Magyarország államformájáról

A törvény preambuluma az állampolgárok természetes és elidegeníthetetlen jogai között felsorolja a gondolat és vélemény szabad nyilvánításához való jogot.

[...]

A köztársaság polgárai részére biztosítja az ember természetes és elidegeníthetetlen jogait, a magyar nép számára a rendezett együttélést s a más népekkel való békés együttműködést. Az állampolgárok természetes és elidegeníthetetlen jogai különösen: a személyes szabadság, jog az elnyomatástól, félelemtől és nélkülözéstől mentes emberi élethez, a gondolat és vélemény szabad nyilvánítása, a vallás szabad gyakorlása, az egyesülési és gyülekezési jog, a tulajdonhoz, a személyi biztonsághoz, a munkához és méltó emberi megélhetéshez, a szabad művelődéshez való jog s a részvétel joga az állam és önkormányzatok életének irányításában. Ezekről a jogoktól egyetlen állampolgár sem fosztható meg törvényes eljárás nélkül és e jogokat a magyar állam valamennyi polgárának minden irányú megkülönböztetés nélkül, a demokratikus államrend keretein belül, egyformán és egyenlő mértékben biztosítja.

[...]

A magyar köztársaság kormányának 4.750/1946. M. E. számú rendelete a hivatalos hirdetések közzétételének újabb szabályozása tárgyában.

*Mindennemű hivatalos hirdetményt – ideértve az idézéseket és körözéseket, továbbá a felhívásokat és felszólításokat, valamint a pályázati hirdetményeket és egyéb közleményeket is – a hivatalos lapban vagy más időszaki lapban akkor is csak egyszer szabad közzétenni, ha valamely jogszabály annak többszöri közzétételét rendeli.
Kelt Budapest, 1946. április 26-án.*

A minisztérium az 1946 VI. tc. 1. §-a alapján a következőket rendeli:

1. §. Mindennemű hivatalos hirdetményt — ideértve az idézéseket és körözéseket, továbbá a felhívásokat és felszólításokat, valamint a pályázati hirdetményeket és egyéb közleményeket is — a hivatalos lapban vagy más időszaki lapban akkor is csak egyszer szabad közzétenni, ha valamely jogszabály annak többszöri közzétételét rendeli.

2. §. (1) Az 1. §-ban meghatározott hirdetmények közzétételéért a Magyar Közlönyben csupán a hirdetmény legfontosabb adatait tartalmazó kivonatot kell közölni, a hirdetmény teljes szövegét pedig csak a Magyar Közlöny Hivatalos Étesítőjében kell közzétenni.

(2) A jelen § rendelkezései nem terjednek ki a polgári peres és nemperes eljárások során kibocsátott hirdetmények közzétételére; e tekintetben továbbra is a 11.790/1945. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók.

3. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1946. évi április hó 26-án.

1946. évi XIV. törvény
a vádtanács megszüntetéséről, a sajtóeljárás gyorsításáról és az
államfogházbüntetés megszüntetéséről

A törvény II. fejezete foglalkozik egyes sajtóeljárásra vonatkozó (eljárási) kérdésekkel. Kimondja, hogy a sajtó útján elkövetett bűncselekmény esetében vizsgálatnak nincs helye. A nyomozás csak a felelős személy vagy személyek megállapítására szorítkozik. Rendelkezik a nyomozás és a sajtótermék lefoglalásának, valamint a bírósági eljárás egyes kérdéseiről (3–5. §§).

[...]

II. FEJEZET
A sajtóeljárásra vonatkozó rendelkezések

3. § (1) Sajtó útján elkövetett bűncselekmény esetében vizsgálatnak nincs helye.

(2) A nyomozás csak a felelős személy vagy személyek megállapítására szorítkozik, a nyomozó hatóság az evégből szükséges cselekményeket a feljelentés (magánindítvány) megtétele után, illetőleg hivatalból haladéktalanul köteles foganatosítani.

(3) Sajtótermék lefoglalásának hatálya a főtárgyalási tanácsnak a 2. § (4) bekezdésében említett határozatáig tart. A főtárgyalási tanács határozatában a lefoglalásnak a főtárgyaláson hozandó érdemleges határozatig való fenntartása vagy megszüntetése tekintetében is dönt, a lefoglalást azonban hivatalból vagy kérelemre előbb is megszüntetheti. A vádtanácsnak az 1914: XIV. tc. (a továbbiakban: St.) 49. §-ában meghatározott jogkörét a főtárgyalási tanács gyakorolja.

(4) A Bp. 565. és 568. §-ai, valamint a St. 51. §-ának második bekezdése hatályukat veszítik.

4. § A terhelt a vádirat közzétételétől számított nyolc nap alatt előterjesztendő észrevételeiben nevezheti meg legkésőbb azt a személyt, akinek felelősségrevonása az ő sajtójogi felelősségét kizárja. Az elkésett megnevezés nem vehető figyelembe. Erre a következményre a terheltet a vádirat közzétételével egyidejűleg figyelmeztetni kell.

5. § (1) Sajtó útján elkövetett rágalmozás és becsületsértés esetében a vádiratot főtárgyalási határnap kitűzése nélkül azzal a figyelmeztetéssel kell a terhelttel közölni, hogy a valóság bizonyítására irányuló esetleges indítványát a bizonyítani kívánt tényeknek és azok bizonyítékainak tüzetes megjelölésével, legkésőbb a vádirat közzétételétől számított nyolc nap alatt terjesztheti elő. Ezt az indítványt annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnak, minden sértettnek, – ha pedig a vádat az államügyészség képviseli – az államügyészségnek is egy-egy példány jusson.

(2) Ha a terhelt a valóság bizonyítása iránt az előbbi bekezdésnek megfelelően indítványt tett, indítványát a sértettel – ha pedig a vádat az államügyészség képviseli, az államügyészséggel is – közölni kell és a sértettet az ellenbizonyítékok előterjesztésére nyolcnapi határidő kitűzésével fel kell hívni. Ez a határidő a sértett kérelmére, indokolt esetben,

meghosszabbítható. Az ellenbizonyítékokat tartalmazó beadványt megfelelő számú példányban kell betérjeszteni.

(3) Ezt követőleg a felek a valóság bizonyításának, illetőleg az ellenbizonyításnak újabb tényekre kiterjesztését nem kérhetik, új bizonyíték beszerzését pedig csak a St. 54. §-ának második bekezdésében meghatározott esetekben indítványozhatják. (4) A terhelt és a sértett – esetleg az államügyészség – nyilatkozata alapján a bíróság az észrevételek tárgyában tartott zárt ülésben – szükség esetén a feleknek szóbeli meghallgatása után – határoz abban a tekintetben, hogy a valóság bizonyításának, illetőleg ellenbizonyításnak helye van-e és ha igen, milyen tényekre és mely bizonyító eszközökkel. Ezt a határozatot a főtárgyaláson vita tárgyává tenni nem lehet és csak az ítélet ellen használt perorvoslattal lehet megtámadni.

(5) A valóság bizonyítására, illetőleg az ellenbizonyításra irányuló indítvány határideje és tartalma tekintetében a jelen § rendelkezéseit a törvényszék előtt folyó eljárásban a sajtóeljáráson kívül is megfelelően alkalmazni kell.

(6) A St. 53. §-a hatályát veszti.

[...]

**A belügyminiszter 612.807/1946. B. M. számú körrendelete
a mozgófényképzemi vetítő gépkezelők működési jogosultságának ellenőrzése
tárgyában.**

A magyar államrendőrség valamennyi városi és járási kapitánysága Vezetőjének.

A belügyminiszter felszólítja a városi és járási rendőrhatalóságok vezetőit, fokozottan ellenőrizték, hogy a mozikban a vetítógépet csak a megfelelő működési igazolvánnyal rendelkező személyek kezeljék.

Kelt Budapest, 1946. december 27-én.

A 3.732/1923. M. E. számú rendelet: 1. §-a, valamint a 182.960/1936. B. M. számú rendelet 9. §-a szerint mozgófényképzemekben a vetítógépet csak az kezelheti, aki a Mozgófényképzemi Üzemvezetői és Gépkezelői Országos Tanfolyam gépkezelői szakét elvégezte és ennek alapján a belügyminisztertől a gépkezelői tenni valók ellátására jogosító „Működési igazolvány”-t kapott.

A 111.001/1938. B. M. számú rendelet 5. §-a szerint a 16 m/m szélességű (keskeny) filmet játszó mozgófényképzemekben az, is: jogosult a vetítógép kezelésére, aki az említett tanfolyam keskenyfilmű vetítógépkezelői szakát elvégezte és a belügyminisztertől kizárólag keskeny filmek vetítésére jogosító „Működési igazolvány”-t kapott.

Tudomásomra jutott, hegy az idézett rendelkezések ellenére – különösem a vidéki mozgófényképzemekben –, a vetítógépet sokszor működési igazolvánnyal nem rendelkező egyének, vagy pedig a 35 m/m szélességű (normál) filmű vetítógépet a kizárólag keskenyfilmű vetítógépek kezelésére jogosult gépészek kezelik, sőt szakképzettség hiánya miatt gyakran okoznak tűz- és baleseteket.

Ennek az állapotnak megszüntetése érdekében utasítom, hogy a hatósága területén működő mozgófényképzemeket az említett rendelkezések megtartása szempontjából rendszeresen ellenőrizze és közegei útján ellenőriztesse. Ha az ellenőrzés során az derülne ki, hogy valamely mozgófényképzemben a vetítógépet arra nem jogosult személy kezeli, a

mozgófényképüzemet a játszási engedély visszavonása mellett azonnal zárassa be és az engedélyes, valamint a gépkezelő ellen a kihágási eljárást a 3.732/1923. M. E. számú rendelet 7. §-a, a 182.960/1936. B. M számú rendelet 10. §-a, illetve a 111.001/1938. B. M. számú rendelet 6. §-a értelmében folytassa le.

Budapest. 1946. évi december hó 27-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Szébenyi Endre s. k.,
miniszteri osztályfőnök

**A belügyminiszter 190.122/1947. IV. 1. B. M. számú rendelete
fasiszta és szovjetellenes sajtótermékek IV. számú jegyzékével kapcsolatos
intézkedések megtétele tárgyában.**

A magyar államrendőrség budapesti és vidéki főkapitánysága és Államvédelmi Osztálya
Vezetőjének, valamennyi rendőrkapitányság Vezetőjének, Székhelyén.

A miniszterelnökség kibocsátotta a fasiszta és szovjetellenes sajtótermékek IV. számú
jegyzékét.

*A belügyminiszter felszólítja a rendőrhatóságok vezetőit, hogy intézkedjenek a IV. számú
jegyzékben foglalt „fasiszta szellemű, szovjet ellenes és antidemokratikus, valamint a
Szövetséges Nemzetek ellen izgató” sajtótermékeknek (könyv, folyóirat, napilap, hirdetés,
röplap, képesábrázolat, stb.) könyvnyomdák, könyvkiadóvállalatok, könyvkereskedések, köz-
és kölcsönkönyvtárak, iskolai könyvtárak, valamint magánszemélyek birtokából történő
összeszedéséről. A határidő 1947. január 25.*

Kelt Budapest, 1947. január 7-én.

A jegyzékben foglalt sajtótermékekkel kapcsolatos eljárást az 530/1945. M. E.,
valamint az ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott 1330/1945. M. E. számú rendeletek
szabályozzák.

Felhívom a rendőr hatóságok vezetőit, hogy az állam védelmi osztályok és előadók
bevonásával az arra hivatott közigazgatási hatóságokkal karöltve sürgősen intézkedjenek a IV.
számú jegyzékben foglalt fasiszta szellemű, szovjet ellenes és antidemokratikus, valamint a
Szövetséges Nemzetek eellen izgató sajtótermékeknek (könyv, folyóirat, napilap, hirdetés,
röplap, képesábrázolat, stb.) könyvnyomdák, könyvkiadóvállalatok, könyvkereskedések, köz-
és kölcsönkönyvtárak, iskolai könyvtárak, valamint magánszemélyek birtokából történő
összeszedése iránt. Az intézkedési minél teljesebb sikere érdekében vegyék igénybe a
demokratikus pártok helyi szervezetét, BK ifjúsági és tárdadalmi egyesületeket, a Magyar
Nők Demokratikus Szövetségét, a főiskolai, gimnáziumi és iskolai tanulók egyesületeit és
szervezeteit is.

A rendőrhatóságok vezetői a főispánurakat e feladatkörükben a legmesszebbmenően
támogassák.

A SzEB kifejezett kívánságára a felsorolt sajtótermékek összeszedésének legkésőbb
1947. év január hó 25. napjáig meg kell történnie.

Utásítom a rendőrhatóságok vezetőit, hogy az összegyűjtött sajtótermékek számszerű
adatait táviratilag vagy a Hírközpont rádióállomásán 1947. évi i január 26. és február 5.

napján két ízben velem közölje. (Magyar Belügyminisztérium, V., Markó utca 16. II. 19. szám, Gál Ferenc r. őrnagy címére.)

A törvényhatóság székhelyén begyűjtött sajtótermékek rendőri őrizete iránt a helyi rendőrkapitányság vezetője tartozik intézkedni.

A szükséges intézkedések haladéktalan végrehajtásáért a rendőrhatalóságok vezetői személyes felelősséggel tartoznak.

Budapest, 1947. január 7.

Rajk László s. k.,
belügyminiszter.

1947. évi XVIII. törvénycikk
a Párisban 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés becikkelyezése
tárgyában

A Békeszerződés II. rész (Politikai rendelkezések) I. Cím, 2. Cikk, 1. pontja alapján Magyarország minden szükséges intézkedést megtesz, hogy különbségtétel nélkül biztosítsa mindenkinek az emberi jogok és alapvető szabadságok élvezetét, és itt külön kiemelve (többek között) a véleménynyilvánítás, illetve a sajtó szabadságát.

[...]

II. RÉSZ

Politikai rendelkezések

I. Cím

2. Cikk

1. Magyarország minden szükséges intézkedést megtesz aziránt, hogy a magyar fennhatóság alá tartozó minden személynek biztosítsa faji, nemi, nyelvi vagy vallási különbség nélkül az emberi jogok és az alapvető szabadságok élvezetét, ideértve a véleménynyilvánítás, a sajtó és közzététel, a vallásgyakorlat, a politikai véleménynyilvánítás és a nyilvános gyülekezés szabadságát.

[...]

A magyar köztársaság kormányának 3.980/1947. M. E. számú rendelete
a külföldről behozott sajtótermékeknek a behozatali engedély-kötelezettség
alól való mentesítése tárgyában.

*Könyv, folyóirat, zenemű külföldről való behozatalához a Magyar Külkereskedelmi Igazgatóság engedélye nem szükséges. A behozatal feletti ellenőrzést a vallás- és közoktatásügyi és a tájékoztatásügyi miniszterek gyakorolják.
Kelt Budapest, 1947. március 27-én.*

A minisztérium az 1946: VI. tc. 1. §-ában foglalt és az 1947: VIII. tc. 1. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §

A vámtarifa 533. szám alá tartozó sajtótermékek: könyv, folyóirat, zenemű külföldről való behozatalához a Magyar Külkereskedelmi Igazgatóság behozatali engedélye nem szükséges.

2. §

Felhatalmaztatik a kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter, hogy az 1. §-ban említett áruk behozatalának ellenőrzését a vallás- és közoktatásügyi, valamint a tájékoztatásügyi miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

3. §

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; egyidejűleg az 5.120/1943. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 256. szám) 4. §-ának, valamint a 9.640/1945. M. E. számú rendelet (Magyar Közlöny 156. szám) 1. §-ának a vámtarifa 533. számára vonatkozó rendelkezései hatályukat veszítik.

Budapest, 1947. évi március hó 27-én.

Nagy Ferenc s.k.
miniszterelnök.

**A magyar köztársaság kormányának 11.290/1947. Korm. számú rendelete
a sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendezése
tárgyában.**

A rendelet értelmében sajtótermékeket kinyomtatni, a már megjelenő időszaki és nem időszaki lapokat a továbbiakban kiadni csak a tájékoztatásügyi miniszter engedélyével szabad. A sajtótermékek terjesztéséhez belügyminiszteri engedély szükséges. A rendelet megszegőivel szemben büntetési tételeket is megállapít.

Hatályon kívül helyezi a 26/1959. (V. 1.) Korm. rendelet.

Kelt Budapest, 1947. szeptember 19-én.

A magyar köztársaság kormánya az 1946. évi XVI. tc.-kel 1.§-ában foglalt és legutóbb az 1947. évi XVI. tc.-kel meghosszabbított felhatalmazás alapján, addig is, amíg a sajtóügyek végleges szabályozást nem nyernek – átmenetileg a következőképpen szabályozza:

1. §

Sajtótermékeket, ideértve a könyveket, valamint az időszakos és nem időszakos lapokat is, kinyomtatni csak a tájékoztatásügyi miniszter engedélyével szabad.

2. §

(1) A már megjelenő időszakos és nem időszakos lapok további megjelenéséhez a tájékoztatásügyi miniszter engedélye szükséges.

(2) Az engedély iránti kérelmet az 1947. évi október hó 31. napjáig kell benyújtani. A kérelem tárgyában a tájékoztatásügyi miniszter az 1947. évi november hó 30. napjáig köteles határozni.

3.§

Az 1. §-ban említett sajtótermékek terjesztését a belügyminiszter engedélyezi.

4.§

Aki szándékosan vagy gondatlanságból olyan sajtóterméket állít elő, nyomtat ki, terjeszt vagy terjesztett, amelynek kinyomtatására, illetőleg terjesztésére az illetékes hatóság (1–3. §) engedélyt nem adott, vétséget követ el és két évig terjedő fogsággal büntetendő.

5.§

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; 1. és 2. §-ainak végrehajtásáról a belügyminiszterrel egyetértve a tájékoztatásügyi miniszter, a 3. §-nak végrehajtásáról pedig a belügyminiszter gondoskodik.

Budapest, 1947. évi szeptember hó 19-én

Dinnyés Lajos s.k.
miniszterelnök.

**A tájékoztatási miniszter 326/1947. T. M. számú rendelete
a sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendezéséről szóló
11.290/1947. Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában.**

*A sajtótermékek nyomtatási, valamint időszakos és nem időszakos lapok további megjelentetési engedélyezésének eljárását határozza meg a 11.290/1947. Korm. rendelet végrehajtására egyidejűleg kiadott jogszabály. Hatályon kívül helyezi a 26/1959 (V. 1.) Korm. rendelet.
Kelt Budapest, 1947. szeptember 20-án.*

A sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendezéséről szóló 11.290/1947. Korm. számú rendelet (Magyar Közlöny 215. szám) 5. §-ában foglalt felhatalmazás alapján – a belügyminiszterrel egyetértve – a következőket rendelem:

1. §.

A sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendezéséről szóló 11.290/1947. Korm. számú rendelet 1 §-a értelmében sajtótermékeket, ideértve a könyveket, valamint az időszaki lapokat is, kinyomtatni csak a tájékoztatásügyi miniszter engedélyével szabad.

2. §.

(1) A sajtótermékek kinyomtatásának engedélyezése iránt a kérelmet a tájékoztatásügyi miniszterhez kell benyújtani. A kérvényekben elő kell adni a sajtótermék:

1. kiadójának nevét és lakhelyét (cégét, telephelyét, székhelyét),
2. címét és tartalom szerinti jellegét,
3. megjelenésének helyét, esetleg időszakait,
4. időszaki lapoknál a felelős szerkesztő nevét,
5. terjedelmére és előállítására vonatkozó adatokat (az előállítás módja, az előállító nyomdára vonatkozó adatok, stb.),
6. terjesztése megindításának helyét,

valamint a sajtótermékre vonatkozó egyes, szükségesnek mutatkozó egyéb adatokat.

(2) A kérvényhez mellékelni kell a sajtótermékek kiadójának, ha pedig az jogi személy vagy társaság, az ügyvitelre jogosított személynek, valamint időszaki lapnál a felelős szerkesztőnek születési anyakönyvi kivonatát és hatósági erkölcsi bizonyítványát. Ha a kiadó jogi személy vagy társaság, a kérvényhez mellékelni kell a jogi személy fennállását tanúsító valamely okiratot is.

3. §.

Sajtótermék kinyomtatására engedélyt általában csak jogi személy vagy társaság kaphat. A tájékoztatásügyi miniszter azonban indokolt esetben természetes személy javára kivételt engedhet.

4. §.

(1) A 11.290/1947. Korm. számú rendelet 2.§-a értelmében a már megjelenő időszaki és nem időszaki lapok további megjelenéséhez a tájékoztatásügyi miniszter engedélye szükséges.

(2) Új engedély szükséges a már engedéllyel rendelkező időszaki és nem időszaki lapok további megjelenéséhez, valamint az olyan nem időszaki lapok további megjelenéséhez is, amelyek kinyomtatására a miniszterelnök, tájékoztatásügyi miniszter vagy a sajtórendészeti intézkedések újabb szabályozásáról szóló 390/1945. M. E. számú rendelet (Magyar Közlöny 8. szám) alapján engedélyt adott.

(3) Az engedély iránti kérelmet az 1947. évi október hó 31. napjáig kell a tájékoztatásügyi miniszterhez benyújtani. A kérvényben a jelen rendelet 2.§-ának (1) bekezdésében említett adatokat kell előadni.

(4) A már megjelenő időszaki vagy nem időszaki lap, amelynek további megjelenéséhez szükséges engedély kiadása iránt az 1947. évi október hó 31. napjáig nem folyomottak, az említett időszakot követően nem jelenhetik meg.

5. §.

A 11.290/1947. Korm. számú rendelet 2. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében a már megjelenő időszaki és nem időszaki lap további megjelenéséhez szükséges engedély iránti kérelem tárgyában a tájékoztatásügyi miniszter az 1947. évi november hó 30.

napjáig köteles határozni. Mindaddig, amíg a tájékoztatásügyi miniszter a kérelem tárgyában nem határozott, a lap megjelenésének nincs akadálya.

6. §.

A tájékoztatásügyi miniszternek a sajtótermék kinyomatása, illetőleg az időszakos és nem időszakos lap további megjelenése tárgyában hozott határozata ellen jogorvoslatnak nincs helye.

7. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.
Budapest, 1947. évi szeptember hó 20-án

Dr. Mihályfi Ernő s. k.
tájékoztatásügyi miniszter.

**A belügyminiszter 500.700/1947. B. M. számú rendelete
a sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendezéséről szóló
11.290/1947. Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában.**

A sajtótermékek terjesztési engedélyezésének eljárását határozza meg a 11.290/1947. Korm. rendelet végrehajtására egyidejűleg kiadott jogszabály. Hatályon kívül helyezi a 26/1959 (V. 1.) Korm. rendelet.

Kelt Budapest, 1947. szeptember 22-én.

A sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendelkezéséről szóló 11.290/1947. Korm. számú rendelet (Magyar Közlöny Rendeletek Tára 215. szám) 5. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. §.

A sajtótermékek és terjesztésük engedélyezésének ideiglenes rendelkezéséről szóló 11.290/1947. Korm. számú rendelet 3. §-ában foglalt rendelkezés értelmében sajtóterméket, ideértve a könyveket, valamint az időszakos és nem időszakos lapokat is, csak a belügyminiszter engedélyével szabad terjeszteni.

2. §.

(1) A sajtótermék terjesztésének engedélyezése iránt a sajtótermék kiadójának kell folyamodnia.

(2) A kérelmet közvetlenül a belügyminiszterhez (belügyminisztérium közrendészeti főosztálya sajtórendészeti csoportjához, Budapest, VI., Csengery-utca 39. szám) kell benyújtani.

(3) A kérvényiratban meg kell jelölni:

1. a sajtótermék kiadójának nevét és lakcímét;
2. a nyomda vagy többszörösítő vállalatot, amelyben a sajtóterméket készítik. A nyomdavállalat vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosának (felelős vezetőjének) nevét és lakcímét;

3. a sajtótermék címét és tartalom szerinti jellegét;
 4. a sajtótermék megjelenésének helyét, időszakait, azt a helyet, ahonnan a terjesztés megindul és azt, hogy a sajtóterméket hol kívánják terjeszteni;
 5. időszaki lap terjesztés esetén még a felelős szerkesztő nevét és lakását, a lap alakját, megjelenésének helyét és ha előre megvannak határozva, a megjelenés időszakait is.
- (4) A kérvényirathoz eredetiben vagy hiteles másolatban csatolni kell a tájékoztatásügyi miniszternek a sajtótermék kinyomtatására adott engedélyét.

3. §.

A belügyminiszter által a jelen rendelet hatálybalépte előtt kiadott terjesztési engedélyek továbbra is érvényesek maradnak. Amennyiben azonban a tájékoztatásügyi miniszter valamely, már megjelenő időszaki vagy nem időszaki lap további megjelenését nem engedélyezné, a jelen rendelet hatálybalépte előtt kiadott terjesztési engedély, a tájékoztatásügyi miniszter határozata kézbesítésének napjával külön intézkedés nélkül, érvényét veszti. Ugyancsak külön intézkedés nélkül az 1947. évi október hó 31. napjával érvényét veszti az a terjesztési engedély is, amely olyan, már megjelenő időszaki vagy nem időszaki lap terjesztésére vonatkozik, amelynek további megjelenéséhez szükséges engedély kiadása iránt a megjelölt időpontig a tájékoztatásügyi miniszterhez nem folyamodtak.

4. §.

(1) A belügyminiszter a törvényhatóság első tisztviselője által a jelen rendelet hatálybalépte előtt kiadott terjesztési engedélyeket felülvizsgálja. Ebből a célból a törvényhatóságok első tisztviselői az általuk kiadott terjesztési engedélyekről a 2. §-ban megjelölt adatok feltüntetésével jegyzéket készítenek és azokat az 1947. évi október 31. napjáig a belügyminiszterhez felterjesztik.

(2) Az (1) bekezdésben említett sajtótermékek mindaddig terjeszthetők, amíg a belügyminiszter további terjesztésük, illetőleg a törvényhatóság első tisztviselője által kiadott terjesztési engedély visszavonása tekintetében nem határoz.

5. §.

A belügyminiszter a sajtótermék terjesztésének engedélyezéséről, illetőleg a kiadott engedély visszavonásáról a törvényhatóság első tisztviselőjét is értesíti.

6. §.

Ez a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.
Budapest, 1947. évi szeptember hó 22-én.

A belügyminiszter helyett:
Dr. Szebenyi Endre s. k.
államtitkár.

**A magyar köztársaság kormányának 14.580/1947. Korm. számú rendelete
az időszaki sajtótermékek eladott és visszamaradt (ú. n. remittenda)
példányszámainak bejelentése tárgyában.**

A felelős kiadó és a nyomda felelős vezetője köteles bejelenteni, hogy adott lap adott kiadásban hány példányszámban jelent meg. Havonta pedig jelenteni kötelesek az előző havi visszamaradt sajtótermékek mennyiségét. Hatályon kívül helyezi a 26/1959 (V. 1.) Korm. rendelet.

Kelt Budapest, 1947. november 28-án.

A magyar köztársaság kormánya az 1946: XVI. tc. 1.§-ában foglalt és legutóbb az 1947: XXVI. törvényeikkel meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az időszaki sajtótermékek felelős kiadója, valamint a lapot készítő nyomda felelős vezetője köteles az időszaki sajtótermékek terjesztésének megkezdéséről számított 24 óra alatt a tájékoztatásügyi minisztériumnak írásban bejelenteni, hogy a lap abban a kiadásban hány példányszámban jelent meg.

2. §.

Az előző §-ban meghatározott személyek kötelesek minden hó 20. napjáig a tájékoztatásügyi minisztériumnak írásban bejelenteni, hogy a bejelentés napját megelőző hónapban mennyi az időszaki sajtótermék visszamaradt példányszáma kilogrammokban.

3. §.

Amennyiben a rendelkezés súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, az a felelős kiadó, valamint az a felelős nyomdavezető, aki az 1–2. §-ban előírt rendelkezéseket a bejelentés elmulasztásával megszegi, kihágást követ el és az 1928: X. törvénycikk, illetőleg a 8.960/1946. M. E. számú rendelet (Magyar Közlöny 173. szám) rendelkezéseiben megszabott pénzbüntetéssel büntetendő.

4. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1947. évi november hó 28-án

Dinnyés Lajos s. k.
miniszterelnök.

**A magyar köztársaság kormányának 14.570/1947. Korm. számú rendelete
az időszaki sajtótermékek oldalterjedelmének megállapítása tárgyában.**

A rendelet maximálja az időszaki lapok oldalterjedelmét, így például a kormányban résztvevő politikai pártok birtokában lévő, reggel megjelenő napilapoknál a már meglévő oldalszámban, más reggeli napilapoknál 30 oldalban. A korlátozásokat megszegő felelős kiadó fogházzal büntethető.

Hatályon kívül helyezi a 26/1959 (V. 1.) Korm. rendelet.

Kelt Budapest, 1947. december 5-én.

A magyar köztársaság kormánya az 1946: XVI. tc. 1. §-ában foglalt és legutóbb az 1947: XXVI. törvénycikkkel meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

(1) A magyar köztársaság kormányában résztvevő politikai pártok birtokában levő, reggel megjelenő egy-egy napilap oldalterjedelme nem haladhatja meg a jelenleg megjelenő kiadásainak oldalterjedelmét.

(2) Az első bekezdés hatálya alá nem eső, reggel megjelenő napilapok oldalterjedelme betegenként legfeljebb 30 oldal lehet.

2. §.

(1) Az előző §-ban megjelölt időponttól eltérő időpontban megjelenő napilapok (napközi lapok) oldalterjedelme hetenként a következők szerint szabályoztatik:

1. a 31,5 X 47,5 cm méretű (ú. n. 13-as formátum) napilapok heti oldalterjedelme legfeljebb 30 oldal,

2. a 29 X 42 cm méretű (ú. n. 12-es formátum) napilapok heti oldalterjedelme pedig legfeljebb 32 oldal lehet.

(2) Abban az esetben, ha az 1. § (2) bekezdésében, valamint a jelen § (1) bekezdésében 1. és 2. pontjainak hatálya alá tartozó napilapok cm-ekben meghatározott oldalterjedelme 29 X 42 centiméternél kisebb, heti oldalterjedelmét az így előálló különbségek keretén belül növelhetik.

(3) Az az időszaki lap, amely a hét valamelyik napján bármely oknál fogva nem jelenik meg, az így keletkező oldalterjedelem megtakarítást a hét többi napján megjelenő példányainak oldalterjedelme növelésére nem használhatja fel.

3. §.

(1) A vasárnap este megjelenő (ú. n. hétfői) politikai lapok 8 oldalterjedelemben jelenhetnek meg.

(2) Egyéb politikai hetilapok oldalterjedelme hetenként legfeljebb 8 oldal lehet.

(3) A mélynyomással, illetve mélynyomópapíron megjelenő képes hetilapok oldalterjedelme a jövőben legfeljebb 16 oldal lehet.

4. §.

(1) Azoknak a napilapoknak az oldalterjedelme, amelyek Debrecen, Győr, Miskolc, Pécs és Szeged thj. városokban jelennek meg, hetenként legfeljebb 28 oldal lehet.

(2) Magyarország egyéb területén (Budapest kivételével) megjelenő napilapok oldalterjedelme hetenként legfeljebb 26 oldal.

5. §.

A Budapest területén kívül megjelenő hetilapok a jövőben csak hetenként egyszer, 4 oldal terjedelemben jelenhetnek meg.

6. §.

Minden egyéb sajtótermék oldalterjedelmét, amelyekre nézve az előző §-ok korlátozásokat nem tartalmaznak, a takarékosági szempontok figyelembevételével a miniszterelnökkel egyetértésben a tájékoztatásügyi miniszter esetenként állapítja meg.

7. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az a felelős kiadó, aki az 1–6 §-okban felsorolt korlátozásokat megszegi, kihágást követ el és 6 hónapig terjedő fogházzal büntetendő.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.
Budapest, 1947. évi december hó 5-én

Dinnyés Lajos s.k.
miniszterelnök.

**A magyar köztársaság kormányának 7.120/1948. Korm. számú rendelete
a háborús helyzet következtében beszolgáltatott rádiók elvesztéséből eredő
kártérítési követelések érvényesítésének kizárása tárgyában.**

*A háborús események vagy a háború által előidézett helyzet következtében beszolgáltatott (hatósági őrizet alá vett) rádiók elvesztéséből vagy megrongálódásából eredő kártérítési követeléseket érvényesíteni nem lehet.
Hatályba lépett 1948. július 1-én.*

A magyar köztársaság kormánya az 1946: XVI. tc. 1. §-ában foglalt és legutóbb az 1948:XXIV. tc. 1. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. A háborús események vagy a háború által előidézett helyzet következtében beszolgáltatott (hatósági őrizet alá vett) rádiók elvesztéséből vagy megrongálódásából eredő kártérítési követeléseket bírói úton érvényesíteni nem lehet.
2. §. Az 1. § értelmében bírói úton nem érvényesíthető követelésre vonatkozó keresetet vagy fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a bíróság visszautasítja, az ilyen követelés iránt a jelen rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő pert pedig hivatalból megszünteti.
3. §. Az 1. § értelmében bírói úton nem érvényesíthető követelés biztosítása vagy kielégítése céljából végrehajtást elrendelni (végrehajtható kiadmányt kiállítani) vagy végrehajtást foganatosítani nem szabad. A jelen rendelet hatálybalépése előtt foganatosított végrehajtási cselekményeket a végrehajtást szenvedő kérelmére a végrehajtást foganatosító bíróság hatályon kívül helyezi.
4. §. A jelen rendelet kihirdetésének [1948. július 1.] napján lép hatályba; rendelkezéseit a már folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.
Budapest, 1948. évi június hó 18-án.

**A magyar köztársaság kormányának 8.770/1948. Korm. számú rendelete
egyes szövetkezetek hirdetményeinek közzététele tárgyában.**

A termelő szövetkezetek hirdetőményeit tekintet nélkül az alapszabály rendelkezésére hírlapban közzéteni nem szabad.

Hatályba lépett 1948. augusztus 24-én.

A magyar köztársaság kormánya az 1946:XVI. tc. 1. §-ában foglalt és legutóbb az 1948; XXIV. törvénycikkkel meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. (1) A termelő szövetkezetek hirdetőményeit [1947: XI. tc. 13. § (1) bekezdés f) pont] — tekintet nélkül az alapszabály rendelkezésére — hírlapban közzéteni nem szabad.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés azokra az egyéb szövetkezetekre is kiterjed, amelyeknek működési területét valamely jogszabály rendelkezése folytán az alapszabályban meg kell határozni, feltéve, hogy a szövetkezet székhelye község.

(3) Az (1) és (2) bekezdés hatálya alá eső szövetkezet hirdetőményeit a szövetkezet székhelyén — fióktelep esetében a fióktelep székhelyén is — a helyi, szokásnak megfelelő módon (pl. dobszó útján) kell közzéteni és a szövetkezet helyiségében (üzlet- vagy üzemhelyiségben), valamint a községi előljáráóság (polgármester) hivatali hirdetőtábláján kell kifüggeszteni.

A jelen rendelet kihirdetésének napján [1948. augusztus 24.] lép hatályba.

Budapest, 1948. évi augusztus hó 12-én.

A magyar köztársaság kormányának 10.630/1948. Korm. számú rendelete a büntetőbírószági ítéletek hírlapi közzétételére vonatkozó rendelkezések tárgyában.

A büntetőbírószági ítéletek hírlapi közzétételére vonatkozó jogszabályokat akként módosítja, hogy a bíróság csak a vádlott lakóhelyén megjelenő hírlapban, ha ilyen ott nincs, a legközelebbi helyen megjelenő hírlapban, ha pedig a vádlott lakóhelye külföldön van, a Magyar Közlönyben vagy az általa kijelölt valamelyik Budapesten megjelenő hírlapban való közzétételt rendelhet el. Ez érvényes akkor is, ha időszaki lapban elkövetett rágalmas vagy becsületsértés esetében a bíróság a szerkesztő mulasztása vagy a lap megszűnése folytán nem a rágalmas vagy becsületsértő közleményt tartalmazó, hanem más lapban való közzétételt rendel el.

Hatályba lépett 1948. október 19-én.

A magyar köztársaság kormánya az 1946: XVI. tc. 1. §-ában foglalt és legutóbb az 1948: XXIV. törvénycikkkel meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. (1) A büntetőbírószági ítéletek hírlapi közzétételére vonatkozó jogszabályok akként módosítatnak, hogy a bíróság csak a vádlott lakóhelyén megjelenő hírlapban, ha ilyen ott nincs, a legközelebbi helyen megjelenő hírlapban, ha pedig a vádlott lakóhelye külföldön van, a Magyar Közlönyben vagy az általa kijelölt valamelyik Budapesten megjelenő hírlapban való közzétételt rendelhet el. A Magyar Közlönyben való közzétételnek egyébként helye nincs.

(2) Időszaki lapban elkövetett rágalmas vagy becsületsértés esetében az 1914: XIV. tc. 43. §-ának 4–6. bekezdéseit továbbra is alkalmazni kell, mégis azzal az elféréssel, hogy ha

a bíróság a szerkesztő mulasztása vagy a lap megszűnése folytán nem a rágalmazó vagy becsületsértő közleményt tartalmazó, hanem más lapban való közzétételt rendel el, efelől a jelen § (1) bekezdése szerint határoz.

2. §. A hírlapi közlemény az ítéletet vagy annak rendelkező részét egész terjedelmében nem tartalmazhatja, hanem csak az elítélt nevének, személyi adatainak, az ítéletben megállapított bűncselekménynek és a kiszabott büntetésnek a tényállás rövid összefoglalása mellett való megjelölésére, felmentő ítélet esetében pedig a vádlott nevének, személyi adatainak, a vád tárgyává tett bűncselekmények és a felmentés indokainak rövid összefoglalására kell szorítkoznia. A hírlapban közzéteendő közlemény szövegét a bíróság állapítja meg.

2. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján [1948. október 19.] lép hatályba; végrehajtásáról az igazságügyminiszter gondoskodik.

Budapest, 1948. évi október hó 15-én.